

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Ardeal és Banat kis- és középiparosaiknak
hetilapja. — Arad-i Iparos Otthon, az Ipari
Szindikátusok, a Romániai Építőmesterek
Szövetsége hivatalos lapja. Egyesülés a ti-
misoarai „Az Iparos”-sal.

Előfizetési ára egész évre intézményeknek
és nagy cégeknek 1000 lei, félévre 500 lei.
Iparosoknak egész évre 300 lei, félévre 150
lei, negyedévre 75 lei. — Hirdetések négy-
zetcentiméterre 6 lei, kötéseknel engedmény.

„Tiszteld a tisztos ipart”

Prelungirea termenului de depunerea actelor pentru controlul cartelurilor

Ultimul termen 30 Iunie.

Monitorul Oficial de Marți 15 Martie, pub-
lică decizia ministerului de industrie și comerț,
prin care termenul pentru depunerea actelor
prevăzute în deciziunile anterioare, pentru con-
trolul cartelurilor care expiră la 31 Martie a. c.,
se prelungește ca ultim termen până la 30 Iu-
nie 1938.

Actele și datele care urmează a fi depuse
în câte trei exemplare, de către fabricile exis-
tente la data de 10 Maiu 1937, prin regiunile
industriale în raza cărora se găsește întreprin-
derea respectivă, sunt:

Adresa exactă a locului unde se găsește
fabrica

Planul (la scară) al terenului fabricii, cu-
prinzând amplasamentele edificiilor utilizate în
exploatarea fabricii, indicându-se destinația
fiecăreia din ele.

Unde există, se va indica și numărul cărții
funduare, precum și numărul topografic al te-
renului.

Cele menționate mai sus se vor depune
chiar dacă terenul și imobilele nu sunt proprie-
tatea exploatatorilor actuali ai fabricii;

Un inventar al mașinilor, cu indicațiunea
elementelor prin ajutorul cărora să se poată
face identificarea lor.

Aceste date se pot completa cu deseneuri,
fotografii, prospecte și orice alte indicațiuni;

Enumerarea materiilor prime, a semifabri-
catelor și a combustibilului, ce se utilizează;

Enumerarea și indicațiuni asupra produ-
selor fabricii (felul, calitatea și natura produse-
lor. De ex. țesături de bumbac inferioare, țesă-
turi de bumbac fine, ciorapi din lână, mobile de
fier, mobile de lemn curbat, mobile de lemn fi-
ne, etc.) precum și puterea de fabricațiune
anuală.

Puterea de fabricațiune va fi dată în toate,
și pe categorii mari de produse, ex.: fire de lă-
nă, fire de bumbac, țesături de lână, țesături
de bumbac, talpă, pielărie tăbăcită, încălțăminte
etc. Pentru uniformizare, puterea de producțiune
va fi socotită pe 300 zile lucrătoare pe an și
24 ore pe zi, adică în trei echipe, a opt ore fie-
care.

Proprietarii actuali ai fabricii. În măsura în
care va fi posibil se va mai arăta și data înfiin-
țării fabricii, compunerea și situația ei inițială,
precum și modificările survenite ulterior;

Intreruperile de funcționare ale fabricii în
decurs de 5 ani, dela 10 Mai 1932 la 10 Mai
1937.

**Falsozett forgalnadellenőrzés
a börtömmeknél.**

Bucarestből jelentik: A pénzügyminisztérium
a forgalmi adó fizetése alá eső börtöni üzemek el-
lenőrzését újabb rendelettel megszigorította. Elő-
zőtől, hogy ezentúl csak gyári pecséttel ellátott
írásokat hozhatnak forgalomba. Így a börtök gyártá-
sai helyét rögtön meg lehet majd állapítani és a pénz-
ügyi hatóságok könnyen ellenőrizhetik a forgalmi
adó befizetését.

Közmunkákra és közszállításokra hirdetett árlejtéseken csak belföldi cégek vehetnek részt

A kormány rendelettvény útján szabályozta a nyilvános árlejtéseken
való részvétel feltételeit.

A kormány — mint már jelentettük. —
rendelettvényt készített, amely módosítja a
közmunkákra és közszállításokra hirdetett árlej-
téseken való részvétel feltételeit.

A rendelettvény, amely a Hivatalos
Lap március 8-i számában jelent meg, a követ-
kező intézkedéseket tartalmazza:

KIK VEHETNEK RÉSZT AZ ÁRLEJTÉSEKEN

A közmunkára és közszállításokra kiírt ár-
lejtéseken résztvevőknek igazolniuk kell még
az ajánlatok felnyitása előtt, hogy román állam-
polgárok, mérnökök, vagy hidépítésszek, a volt
nemzeti hid- és utépítőiskolát, vagy pedig bel-
földi, vagy külföldi műegyetemet végeztek és
elismert oklevéllel rendelkeznek.

A közmunkavezetőket képező iskolákat,
vagy építőmesterei iskolákat végzett munkavezet-
ők

csak akkor vehetnek részt az árlejtéseken,
ha igazolják, hogy öt évig, mint munkave-
zetők működtek közmunkáknál.

A részvénytársaságoknak, betéti, vagy köz-
kereseti társaságoknak igazolniuk kell, hogy a
munkálatokat a vállalatnál mérnökök, építészek
vagy képesített munkavezetők vezetik és tény-
legesen ezeknek ellenőrzése mellett nyer lebo-
nyolítást a felvállalandó munka.

A kisiparosok, kisiparos szövetségek csak
abban az esetben vehetnek részt közmun-
kákra, vagy közszállításokra kiírt árlejtése-
ken, ha megfelelnek a szakmai képesítés-
ről szóló törvény előírásainak.

Átmenetileg egymillió leinél kisebb értékű
közmunkákon, valamint anyagszállításokon,
részt vehetnek azok is, akik nem rendelkeznek
a fenti végzettséggel, azonban igazolják, hogy
1937. január 1. előtt hasonló munkát végeztek
és bemutatják az illetékes műszaki hatóságtól
nyert igazolást, hogy kielégítő és lelkiismeretes
módon végezték el ezt a munkát, mint vállalko-
zók, vagy szállítók. Az igazolvány nem származ-
hatik régebbi időben végzett munkálatokról,
mint az 1937. év január 1. előtt lévő öt esztendő.

A KÜLFÖLDI CÉGEK RÉSZVÉTELE AZ ÁRLEJTÉSEKEN.

Olyan gépek, vagy anyagok szállítására
kiírt árlejtéseken, amelyek belföldön nem ál-
líthatók elő, valamint az olyan berendezések,
vagy közmunkák elkészítésére kiírt árlejtése-
ken, amelyekhez valamely szabadalom szükse-
ges, külföldi cégek is részt vehetnek, ha igazol-
ják, hogy a munkaügyi minisztérium által ki-
adott munkavállalási livrettal rendelkeznek.

Az árlejtéseken nem vehetnek részt és ár-
lejtésen résztvevő részvénytársaságok vezetői
nem lehetnek olyan személyek, akiknek nincsen
jogosultságuk szerződés kötésére, valamint
azok, akik mint közszállítók, rossz feltételek
mellett szállítottak és ezáltal azt bizonyították,
hogy nem tudnak megfelelni a feltételeknek,
továbbá azok, akik inkorrekt eljárás útján pert
indítottak közhatalóságok ellen.

A fenti rendelettvény tehát biztosítja
a belföldi közmunkáknál a hazai ipar elsőbbségi
jogait, amit a belföldi iparvállalatok már rég-
óta sürgetnek.

A Kisiparos Szövetség cluji fiókjának emlékirata a kötelező könyv-vezetés ügyében

Olcsó telefondíjat kérnek a kisiparosok számára

A Kisiparosok Országos Szövetségének
cluji fiókja e héten tartotta meg évi közgyűlését
Moldovan Anton elnöklete alatt a volt ipartes-
tület székházában. Az elnök üdvözlő szavai
után Seredan Vasile főtitkár felolvasta a szoká-
sos évi jelentéseket, amelyeket a közgyűlés egy-
hangulag elfogadott. Ezután a főtitkár beszélt
a kisiparosok szövetségének fontosságáról, a
mely az ipartestületek megszüntetése után egy
maroknyi iparos kezdeményezésére alakította
meg helyi fiókját. E fiók, az összes szakmák
képviseleit magában foglalja. A szövetség ve-
zetősége mindent megtett az általános kisipari
érdekek védelmére és úgy a helyi, mint a köz-
ponti hatóságoknál számos ízben közbenjárt, a
mi nem egy ízben eredményt is mutatott fel. En-
nek köszönhető, hogy a szövetség képviselője
helyet kapott az adókvetítő bizottságban és így
sok esetben sikerrel járhatott el a szövetség tag-

jai túlmegadóztatásának elkerülésére.

A szövetség emlékiratban fordult a kor-
mányhoz, amelyben kéri a kisiparosságnak a
könyvvezetés alól való felmentését, mivel a mai
viszonyok között a kisiparosság nincs abban a
helyzetben, hogy külön könyvelőt tartson és kö-
zülük sokan nem képesek egymagukban ellátni
a könyvelői teendőket. A szövetség vezetősége
a közgyűlésen beszámolt azokról a tárgyalások-
ról, amelyeket a telefonszolgálatokkal folytattak, hogy
tagjai kedvezményes díj megállapításában része-
stüljenek a telefon készülékek bevezetésében.
Moldovan, Seredan, Luca, Biris, Kiss és mások
hozzászólása után a közgyűlés kimondotta a
szövetség kiépítésének szükségességét a kisi-
parosság közös érdekeinek hatásosabb védelmére.
Miután az egybegyűlték a régi vezetőség mel-
lett bizalmat szavaztak, a közgyűlés véget ért.

Oradea város vezetőségének rendelete szerint nem vehetők fel az építésszek listájába azokat, akik állampolgársági felülvizsgálat alatt állanak

Az oradeai városvezetőség a következő felhívást bocsátotta ki:

„Az építkezési szakma érdekeltiségének (építésszek, mérnökök, mesterek, ácsok stb.) tudomására hozzuk, hogy az 1938 évre felhatalmazott egyének listájára való felvétel céljából a mérnöki hivatalban (Városháza, I. emelet 2.) jelentkezzenek március 21., 22., 23., 24 és 25-ik napján délelőtt 11 óra után. Be kell nyújtaniuk egyben igazoló irataikat (állampolgárság, legitimáció, ipari igazolvány, oklevél).

Nem vehetők fel a táblázatba azok, akik az 1938 évi január hó 22-iki 169. számú magas rendelet törvény alapján állampolgársági revízió alá esnek. Figyelmeztetjük a foglalkozásbelleket, hogy március 25-én a táblázatokat le fogják zárni, viszont 1938-ban csak azok készíthetnek és hajthatnak végre építkezési terveket a város területén és vehetnek részt árlejtéseken, akik a táblázatban szerepelnek. Constantinescu primar, Vostinar secretar general“.

Az érdekelt építésszek értesülésünk szerint e határozat megváltoztatását kérik, annál is inkább, mert tudvalevőleg külön rendelet-törvény intézkedik arról, hogy jogsérelmet senki sem szenvedhet azért, mert állampolgárságát felülvizsgálják.

KICSINYES KÖVETELMÉNY.

— De, kisasszony, hiszen maga új szalagot se tud betenni az írógépbe.

— A Dohnányitól se követelik, hogy maga hangozza fel a zongorát.

Felhívás a gyárvállalatokhoz

Minden Arad és Hunedoara megyei iparvállalat köteles a kartell törvény értelmében, — hogy a további működési engedélyt megkaphassák — a következő adatokat illetve iratokat egy kérvénnyel együtt március 31-ig az aradi iparfelügyelőséghez beküldeni:

- a) pontos cím, ahol a vállalat be van rendelve,
- b) a teljes tervrajzot a gyárról, amelyből világosan kitűnik, hogy mely épületek és telek vannak a gyár céljaira felhasználva, továbbá a gépek elhelyezését az épületekben. Ezen terveket akkor is be kell adni, amennyiben az épület és telek bérbe van,
- c) az összes gépekről rajzokat, fényképeket, leírásokat, stb. kell készíteni úgy, hogy ezen gépek minden körülmények között igazolhatók legyenek, továbbá, hogy miképpen működik és termel a gép és hogy mennyi a gép termelőképessége,
- d) külön-külön felbecsülendő a területnek, épületnek és a berendezésnek napi értéke. Ez a beállítás akkor is feltüntetendő, ha ezek bérbe vannak véve, amit azonban külön kell jelezni,
- e) a nyersanyagot, félkészárut, készárut és tüzelőanyagot, amit a gyár üzemében felhasznál,
- f) a termelt áruk megnevezése és minősége a gyár teljesítési képességének feltüntetésével,
- g) a gyár megalakulásának keltét és mindenféle változásokat mostanáig,
- h) a jelenlegi tulajdonosok és azok, akik az alakulástól kezdve jelen időig változtak,
- i) a gyár működésének felfüggesztését, illetőleg, hogy mikor állt meg a gyár és mennyi ideig 1932 május 10-től a mai napig.

A kérvényt a mellékletekkel három példányban kell betérjeszteni.

A fenti adatok az 1937. május 10-iki állapotot tüntetik fel.

Minden változás, ami 1937. május 10-ike után történt, a tervrajzban pirossal jelölendő meg és a leírásban külön tüntetendő fel.

Ezen működési engedély szükséges minden olyan vállalatnak, amely vagy 20 létesítmény nagyobb erőforrással rendelkezik, vagy 10 alkalmazottnál többet foglalkoztat. A makrok sem esnek kivétel alá.

Amennyiben ezen adatokat valamely iparvállalat nem adja be, úgy annak új működési engedély nem lesz kiállítva.

A kérvényre 3 leites okmánybélyeg és egy leites repülőbélyeg, míg a többi összes mellékletre 2 leites okmány- és 2 leites repülőbélyeg ragasztandó.

Daly Jánost választották meg újból a cluji Mészárosok Szövetsége elnökévé

Lezárták a Szövetségre kivetett bírságot

A cluji Mészárosok Szövetségének évi rendes közgyűlése az elmúlt héten folyt le nagy érdeklődés kíséretében a szövetséget székházának dísztermében. A közgyűlést a szövetséget elnökének, Daly Jánosnak megnyitóbeszéde vezette be. Daly ismertette a Mészáros Szövetség működését és munkásságának eredményét, majd örömmel jelentette be, hogy a hétmillió leites bírságot, amit annak idején a pénzügyigazgatóság forgalmi adó kihágása miatt

kivetett ki a szövetségre, sikerült 700.000 leire lezártatni.

A következőkben a felszólalók a szövetség sérelmeit sorolták fel, majd a különböző bizottságok jelentéseinek meghallgatása után, megejtették az új tisztikar megválasztását. Az egyhangú választások után, Daly János, az újból megválasztott elnök köszönetet mondott az egybegyűlteknél és az ülést bezárta.

Felemelt kontingentálási illeték nem alkalmazható visszamenő hatállyal

Az ilfovi törvényszék egyik döntésében elvi jelentőségű ítéletet mondott afelett, hogy a felemelt kontingentálási illeték alkalmazható-e visszamenő hatállyal a már utban lévő küldeményekre, vagy sem. A bucureştii Salzberger și Grommen-cég annak idején behozatali engedélyt kapott 53 ezer kiló fayence lapnak Bécsből való behozatalára. Mialatt az áru utban volt, a fayence-lapok kontingentálási illetékét különként 0.60 leiről 9 leire emelték. A Giurgiu-i vámhivatal, mikor az áru megérkezett, a 60 banis illetéket szedte be, később azonban még 8 lei 40

bani különbözetet követelt.

A cég ezt nem volt hajlandó megfizetni, mire a vámhivatal zár alá vette a cég vagyonát. Az ügy a bíróság elé került és most a törvényszék ítéletében kimondotta, hogy a kontingentálási illeték ellenszolgáltatást jelent az importengedély kiadásáért és így csak az az illeték szedhető be, amely a kontingentálási engedély kiadásának idején érvényben volt. Ezen az alapon a cég vagyonára vezetett zárlatot feloldották.

Kedvezőbb vasuti összekötetést kértek Târgu-Mureş számára az ipari érdekeltiségek

Az évekkel ezelőtt szép gazdasági jövő elé tekintő Târgumureş fokozódó ipari és kereskedelmi fejlődése azon akadt el, hogy a város kívül esik az ország fő forgalmi utvonalaival. A megépült gyárak és vállalatok idővel lassanként kénytelenek voltak üzemüket beszüntetni, nemcsak az őket ért gazdasági válság miatt, hanem főként azért, hogy a városnak forgalmi szempontból kedvezőtlen fekvését nem igyekeztek a forgalmi viszonyok feljavításával ellensúlyozni. A redukált vasuti forgalom miatt a helyi

kereskedelmi és ipari élet képviselői már régóta hallatják panaszukat, de mindeddig semmi intézkedés sem történt. Legutóbb kérésrel fordultak a kereskedelmi és iparkamarához, hogy lépjen közbe, hogy egyrészt a székely-körvasut, illetőleg Târgumureş alkalmasabb csatlakozást kapjon az ország többi vasutvonalával, másrészt pedig eszközölje ki a kamara, hogy a város gazdasági életét több szerelvény beállításával bekapcsolhassák az ország személy- és teherforgalmába.

Eredményes munkásságról számoltak be a turdai Iparosegylet közgyűlésén

Az ifjú iparos nemzedék érdeklődése az egyesület iránt.

A turdai Iparosegylet vasárnap délután tartotta meg évi rendes közgyűlését Csetri Ferenc ügyvezető elnök elnöklése mellett. Az elnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket s rámutatva arra, hogy az egyesület a gyűlés összehívása tekintetében mindenben eleget tett az előírt rendelkezéseknek, kegyeletlen szavakkal emlékezett meg az egyesület halottairól.

Ezután Káptalan N. Béla titkár tette meg az elmúlt év eseményeit gondos lelkismeretességgel felölelő titkári jelentését. Ebben örömmel mutatott rá az egyesület fejlődésére, amely két momentumban nyilvánul meg. Az egyik, hogy a taglétszám állandó emelkedést mutat, a másik pedig, hogy az egyesület — különösen

A CFR múlt évi személyforgalma.

Bucureştiből jelentik: Az államvasuti központ mellett működő statisztikai igazgatóság most tette közzé az elmúlt évre vonatkozó statisztikai adatokat. Ezek szerint a vasutnak összesen 3,425,772 utasa volt, mely szám 284,625-tel múlja felül az 1936. évi utasok számát. Érdekesebb, hogy tavalyelőtt a vasut autóbuszjáratain mindössze 754,635 utas utazott, míg az elmúlt évben ez a szám ugrásszerűen 2,499,759-re megnőtt. E hirtelen emelkedés azzal magyarázható, hogy tavaly az ország autóbuszjáratának majdnem összes vonalain az államvasutak kezére kerültek. A vasut múltévi bevétele 11 milliárd 584,343.000 lei volt, kiadása pedig 9 milliárd 587,794.000 leit tett ki. E kiadások az előbbi évvel szemben 183,000.000 lejjel, míg a bevételek másfél milliárd lejjel emelkedtek.

az ifjabb iparosnemzedék — mind nagyobb számban látogatja.

A nagy tetszéssel fogadott titkári jelentés után Szeman József pénztáros tette meg gondos beszámolóját az egyesület vagyoni helyzetéről és terjesztette elő az 1938. évi költségvetési előirányzatot, melyek arról tettek bizonyosságot, hogy az egyesület vagyoniilag is erősödik és sikeresen tud megbirkózni a reá háruló feladatokkal.

A pénztári jelentés keretében említést tett arról, hogy az egyesület néhai nagyródmű elnöke, Farkas Miklós iránti haláljából és kegyeletéből 5000 leit vett fel az idei költségvetésébe, amelyet nagy halottjának síremlékére kíván fordítani.

A pénztári jelentést a közgyűlés, meghallgatva, még Erdős Mihálynak a felügyelőbizottságnak a könyvek, iratok és pénztár felülvizsgálására vonatkozó jelentését, tudomásul vette és a szokásos felmentvényt megadta.

Ezután Bereczky János könyvtárfelügyelő tette meg jelentését, beszámolván az egyesületi könyvtár múltévi gyarapodásáról és forgalmáról.

A gyűlésnek az elnök által történt bezárása előtt még Farkas István szólalt fel, hogy a tagok nevében köszönetét és elismerését fejezze ki az egyesület vezetőségének és annak lelkiismeretes munkájának iránt.

Ezután id. Csetri Ferenc elnök megköszönve a megjelenteknek a megjelenését, a gyűlést bezárta.

Siminescu Martin az oradeai munkakamara elnöke

Kinevezték az oradeai munkakamara új vezetését.

A munkaügyi minisztérium kinevezte az oradeai munkakamara új vezetését. Elnök: Siminescu Martin. A munkaügyi minisztérium delegátusa Barna Augustin újságíró. A munkás szekció tagjai: Chis Petru, Gheorghe Tiedeni, Petre Ciupa. Az iparos szekció tagjai: M. Siminescu, Ioan Balog Ion Deak. A Kamara ügyészei: dr. Traian Vuia, Pamfil Jonas.

✱

ISKOLAI ORVOSNAL.

— Hogy történt a dolog?
— A hugom fejbe vágott egy kővel.
— Ezt nem értem. Egy lány ilyen jól tud célozni?
— Fenét. A macskára célozott és engem talált el.

✱

Fontos újítás a társadalombiztosító pénztárak vezetésénél.

A munkaügyi minisztérium új rendelettel módosította az ideiglenes bizottság is vezetheti a betegpénztárak ügyeit. Abban az esetben, ha valamely betegpénztár vezetőjét feloszlatták, vagy pedig a vezetőség tagjainak száma annyira megcsappant, hogy a vezetést nem láthatja el zavartalanul, a munkaügyi miniszternek joga van az intézmény élére ideiglenes bizottságot kinevezni. A ideiglenes bizottság megbízatása ugyanakkor jár le ameddig a választott vezetőség mandátuma tartott volna.

✱

Új rendelkezések a szerződések illetékezésére

A satumarei pénzügyigazgatóság épületében működő szerződéseket illetékező hivatal az ingatlan adás-vételi szerződések illetékezésének ügyében új módszerre lépett életbe. Az adásvételi szerződésekben a jövőben fel kell tüntetni azt is, hogy az eladó milyen épületek találhatók, továbbá fel kell tüntetni úgy az eladó, mint a vevő pontos címét is.

Az illetékezés végett bemutatott szerződéseket a hivatal ezután addig tartja vissza, amíg a szerződő felek fel nem mutatják, hogy a szerződés után járó illetéket ki nem fizették és a kifizetést nyugtával nem igazolják. Az eddigi gyakorlat szerint ugyanis az illetékezés után a felek magukkal viheték a szerződést és a kötelező 30 napon belül fizették ki a kiírt illetéket.

✱

ÖDÖNKE ÉS A DOB.

Macerák lakása napok óta pokollá változott. A szomszéd lakásban egy házaspár lakik, hat éves fiúkkal, Ödönkével. Ödönkének mult héten születésnapja volt és egy egy dobót kapott ajándékba.

Ödönke azóta kora reggeltől késő estig dobol, egyre növekvő ambícióval. A modern ház vékony falai kettőzött erővel verik vissza a dobzót. Macera és Maceráné már-már a kétségbeesés szélén álltak. Tegnap aztán elcsendesedett a ház, Ödönke nem dobolt többé. Maceráné boldogan újságot írt férjének, amikor délből hazajött:

— Képzeld ezt a szerencsét! Ödönke abbahagyta a dobolást.

Macera ur büszke öntudattal felelt:

— Tudom. Én csináltam.
— Te csináltad? Hogyan?
— Ma reggel találkoztam Ödönkével a lépcsőházban. Éppen dobolt. Megkérdeztem tőle, hogy tudja-e, milyen egy dob belül és neki ajándékoztam a zsebkésem.

✱

Árlejtések a satumarei városházán.

A satumarei gazdasági hivatal a következő árlejtéseket írta ki. Március 28-án délután 4 órakor bérbeadják a városháza sugárut felőli kirakatait és a reklám-falat. Kiküldési árak: 1. kirakat 2000 lej, 2. kirakat 2800 lej, 3. kirakat 2200 lej. A reklámfal négyzetmétere 130 lej. A bérlet április 1-én kezdődik és 25 hónapra szól. Március 31-én délután 4 órakor bérbeadják a városi bérházban lévő, eddig az Olimpia sportegyesület által elfoglalt üzlethelyiséget. Kiküldési ár évi 3500 lej. A bérlet május elsejével kezdődik és 2 évre szól. Ugyanezen a napon adják bérbe az épületben lévő kémiai laboratórium helyiségeit is. Kiküldési ár 40.200 lej. A bérlet szintén május 1-én kezdődik.

Új záróra-rendelkezést bocsátott ki az oradeai rendőrkveszlura

Oradea város rendőrfőnöke a vasárnapi és törvényes ünnepnap munkaszünetet szabályozó törvény és az 1938. február 25-én kelt 2688 számú belügyminisztériumi rendelet alapján elrendeli a következőket:

1. Déli 1-től 3-ig és este 7 órakor, valamint vasárnap és ünnepnapok előtti este 8 órakor kötelesek bezárni a következő üzletek:

a) amelyek kézi ajándéktárgyakat, rövid-árakat, kalapokat, sapkákat árulnak; a bőrösök, szíjgyártók, fonálárusok, szőnyegesek, a melyek utazási tárgyakat, keféket, kosarakat, fehér- és divatneműeket, öltönyöket, órákat, ezüstműt, ötvösmunkákat, mindenféle műtárgyakat, prémekeket, ernyőket, takarmányt, magokat, butorokat, kárpitosmunkákat, díszítéseket, vasneműeket, üveget, főzőcikkeket, porcellánt, üveg- és kályhát, faanyagot, sport- és gépkocsi alkatrészeket, meszet, cementet, illatszereket, fegyvereket, kerékpárokat, ipari gépeket, fűzőket, fűrészt, szenet, tüzelőfát, gabona terményeket, technikai cikkeket gyártanak, vagy árusítanak, festékkereskedők általában, gyapjú- és gyapotárusok, könyvkereskedők és fényképészek.

b) Kereskedelmi és ipari vállalatok irodái, bizományi ügynökségek és bankok.

2. Déli 1-től fél 4-ik tartanak zárva és este 8 órától azok az üzletek, amelyek élelmiszer eladásával foglalkoznak és pedig:

a) Vegyeskereskedések, még ha italt is mérnek, hentesek, halárusok és zöldségkereskedők. Ez a szakasz csak városokra vonatkozik.

b) Azok a vegyeskereskedések, amelyek főszárúkat is árulnak, fél 2-től fél 4-ig tartanak

zárva, este pedig 8 órakor. Vasárnap nem tartanak nyitva.

c) A bodegák nem árulhatnak elszállítás céljából élelmiszer cikkeket fél 2 és fél 4 között és este 8 óra után. Vasárnap és ünnepnapokra egészen szól ez a tilalom.

3. A drogueriák déli 1-től 3-ig tartanak zárva, ünnep- és vasárnap előtti esteiken az egész héten érvényes 7 órai záróra helyett 8 órakor.

4. 1—3-ig tartanak zárva a fodrászüzletek is, este pedig 8 órakor, szombat és ünnepnapot megelőző esteiken pedig 11 órakor, még ha illetek is árulnak.

5. Hetivásárok idején (hétfőn és pénteken) és országos kirakó vásárok alkalmával az üzletek délből nem kötelesek bezárni.

6. Szigorúan tilos bezárt ajtók mögött dolgozni üzletekben, ipari és kereskedelmi irodákban, — vasárnapokon és törvényes ünnepnapokon.

III. Az egészségügyi minisztériumnak egy régebben kelt rendelete értelmében a pékek részére a vasárnapi munkaszünet szombat éjjel 12 órakor kezdődik és tart vasárnap éjjel 12 óráig.

IV. A vasárnapi munkaszüneti törvény ellen vétő tulajdonost, vagy alkalmazottat kihágás esetén 500—5000 leig terjedő pénzbüntetéssel sújtják, visszaesés alkalmával pedig 1000—10.000 leig.

A fenti rendelet elleni kihágások megállapításával a komisszáriátusok bizatnak meg, amelyek a legszigorubb ellenőrzést fogják a tekintetben gyakorolni a kihágásokról jegyzőkönyvet vesznek föl a az ügyet pedig átteszik a járásbíróságra.

Chester Dr. POPOVICIU.

A banati kisiparosok résztvesznek a berlini kisipari kiállításon

Ez év május 28. és július 10 között a „német munka frontja” Berlinben nemzetközi kisipari kiállítást és ezzel egybekapcsolva kisipari kongresszust rendez. A kiállításon és kongresszuson való részvételre a bucureştii Munkakamarák Szövetsége útján a romániai kisiparosok is felkérték. A timisoarai munkakamara iparostagozata értekezletet tartott, amelyen Vulpe Stefan munkakamara elnök ismertette a berlini kiállítás ügyét és a jelenlevők elé tárta a kérdést: részt vegyenek-e a banati kisiparosok a berlini értekezleten?

Az értekezleten jelenlevő kisiparosok közül Dobosan Stefan és Petcu cipésziparos rámutattak arra, hogy a párisi világkiállítás alkalmával a romániai iparosság részvételét a bucureştii munkakamara teljesen egyoldalúan és a banati iparosok érdekeinek teljes mellőzésével szervezte meg. A banati kisiparosok munkái a kiállításon jobbra nem is kaptak helyet, pedig ha ezt tudták volna, el sem mennek Párisba. A felszólalók szerint a jövőben ilyen alkalmakkor minden munkakamara a maga hatáskörében szervezze meg az egyes vidékek iparosainak a kiállításra utazását.

A felszólalásokra Vulpe Stefan munkakamara elnök válaszolt.

— A párisi ut körül tényleg történtek hibák — mondotta Vulpe elnök — s mindenképpen le kell vonni a hibák tanulságait. A berlini kiállítás részvételé azonban más alapokon történik. A berlini ut szervezését kizárólag a kisiparosok vették kezükbe és a Munkakamarák Szövetsége részéről szétküldött körlevél minden munkakamarát felszólít, hogy a helyi kisiparosok érdekeinek képviseletére bizottságot delegáljon.

Az elnök ezután feltette a kérdést, hogy részt vegyen-e a banati kisiparosság a nemzetközi kiállításon? A válasz egyhangú igen volt. Novac iparosmester felszólalásában rámutatott arra, hogy vannak olyan iparágak, amelyek Németországban sokkal fejlettebb fokon állnak, mint nálunk, ezek részvételé a berlini kiállításon tehát nem állhat érdeklünkben. A felszólaló ezután kifogásolta azt az eljárást, hogy a kiállításra kerülő tárgyakat Bucureştibe küldik és

onnan továbbítják külföldre. A többnyire kényes és könnyen sérülõ holmi kétségtelenül sokat szenved a hosszas szállítás és kétszeri csomagolás alatt. Javasolta, hogy inkább Bucureştiből jöjjen le két-három kiküldött a kiállítandó tárgyak kiválasztása céljából és az árut azután Timisoaráról egyenesen Berlinbe szállítsák.

A javaslatot általános helyesléssel fogadták. Az értekezlet ezután úgy döntött, hogy az egyes szakmai csoportok a maguk körében választják ki azokat az iparosokat, akiknek a termékei részt vesznek majd a berlini nemzetközi kiállításon és a banati kisiparosok részvételét egy később összeállítandó szűkebb bizottság fogja megszervezni.

Hatóságilag szabályozták az árakat

Timisoarán és Deván

Timisoarán a város vezetősége most foglalkozott a március hónapra szóló legmagasabb árak megállapításával. A liszt árát kicsinyben a következőképpen állapították meg: négyes liszt 8.30, ötös liszt 7.80, hatos liszt 7.30 lei kilogramonként. A papirzacskóért a kereskedő husz banit számíthat fel. Az új kenyérek a következők: négyes lisztből 10 lei, ötös lisztből 8 lei és hatos lisztből (barna kenyér) 7 lei kilogramonként. Husárok: marhahús 24—26, disznóhús 28—30 és 36 lei, ezalonna 32 lei, hár 36 lei, tepertyű 24 lei, juhús 17 és 19 lei, bárányhús 32 és 34 lei, borjuhús 32—34 lei kilogramonként. A vaj árát 80 leiben állapították meg kilogramonként. — Deván ugyancsak új, hatóságilag megállapított árakat léptettek életbe. Az új árak a következők: finom liszt kilója 11 lei, fehér liszt 10 lei, hetes liszt 9 lei, tengeri liszt 5 lei. A fehér kenyér kilója 10 lei, négyes lisztből készült kenyér 9 lei, hatos lisztből 8 lei. A házhöz szállítás kilogramonként külön 50 bani. A vaj kilója 72 lei, Süvegukor 32 lei cukorpor 33 lei, kockacukor 34 lei kilogramonként. Marhahús 22, ezópóborju 28, sertés bélzsin 30—38, zsir 40, zsirszalonna 36 lei kilogramonként. A só kicsinyben kilogramonként 2.70 lei. Asztali só 3 lei. 1. osztályú vendéglőben menü 24—25 lei. A rendelet minden üzletben kifüggesztették. A fenti árak egy hónapig maradnak érvényben.

Nem használható fel idegen cégek szikvizes, vagy ásványvizes üvege

A szénsav és ásványvíz italok szindikátusa a régi királyi perrendtartás 66 bis szakasza alapján elnöki intézkedéssel kérte mindazon szénsavas üdítő italok (gazdós) palackoknak a forgalomból való eltávolítását, illetőleg a palackok elkobzását, amelyek idegen gyárak cégével vagy jelével vannak ellátva és nem a gyárosokéval. A törvényszéki elnök a kérésnek eleget tett. Ez ellen az elnöki rendelvény ellen az egyik érdekelt alperes felfolyamodott a törvényszékhez, amelyben tagadta, hogy az elnöki intézkedésnek helyt adhatnak, miután itt nem lehet szó arról, hogy felperesek tulajdonjoga megvédessék, hiszen a palackok alperesek tulajdonai. Nem lehet szó tisztességtelen versenyről sem és végre az egészségügyi törvény nem tiltja idegen emblémák alkalmazását, a tisztességtelen versenyről szóló törvény pedig csak visszaesés esetén engedi meg az áruk lefoglalását. Az iflovi törvényszék mindez indokokat elutasította és az elnöki rendelvényt helybenhagyta.

LEGALABB KÖRÜLBELÜL.

- Hány éves vagy, kisfiam?
- Nyolc. És a néni?
- En már elfelejtettem a születésem évét.
- Akkor legalább az évzáradozt tessék megmondani.

Árlejtések a Baia Mare városában

Baia Mare városa árlejtést tűzött ki március 24-én délelőtt 11 órára a következő munkálatokra és bérbeadásokra: az összes kovács és kerékgyártó munkálatokra, cipők készítésére, a városi hámok és kocsifelszerelések javítására és karbantartására három éven keresztül, a valea borcutului sörház bérbeadására, a Lapos-erdei erdőszlak bérbeadására, hét festőműterem bérbeadására, a mozi előcsarnokában lévő büfé-asztal bérbeadására és a városi iparvasutnál szükséges fa és lerakodási munkálataira.

HASZNÁLATI UTASÍTÁS.

... hogy Proccfalviék tegnap a Tannhäuser hallgatták meg az Operában, Proccfalvi előadás közben figyelmeztette feleségét, hogy otthonfelejtette a fogorát, de az asszony megnyugtatta, hogy Tannhäuserhez nem kell fogor, mert egyszer se kell nevetni.

Popa Teodor az oradeai iparkamara új elnöke

Az elmúlt hétre volt kitűzve az oradeai iparkamara ujonnan kinevezett tanácsának eskütétele. Tekintve, hogy eskütételre a kinevezett tíz tag közül csak ketten jelentek meg és pedig dr. Szirmai Lajos, Gitye Demeter, így a kamara vezetőségének megalakulása elmaradt és hétfőre ismételt meghívták a kinevezett tanács tagjait hogy az esküt letygyék és a vezetőség megalakulhasson. Hétfőn délelőtt 11 órára volt kitűzve az eskütétel és ezuttal Jónás Demeter, Serac Aurel, Botezatu Gheorghe, Popa Teodor, Faur Mihály és dr. Szirmai Lajos jelentek meg. Távol maradtak Gitye Demeter, Papan-doff Theodor, Seitan Jonel és Catona Aurél.

Athanasiu törvényszéki elnök eskütétel után, tekintettel a megjelent hat tagra, megalakultnak nyilvánította a kamara új vezetőségét. Ezután az esküt tett tagok Jónás Demeter korelnök elnöklétével ülést tartottak, amelyen a kamara időszaki tanácsának elnökévé Popa Teodort, alenökévé pedig Botezatu Gheorghet választották. Az alenök személyének megválasztásánál Jónás Demeter, dr. Szirmai Lajost ajánlotta, míg Popa Teodor, Botezatu személyéhez ragaszkodott. Dr. Szirmai Lajos mielőtt még Popa javaslatát megtörtént, kijelentette, hogy nem vállalja az elnökeget és így ennél a tisztességnél is egyhangú volt a választás. Ezután az új vezetőség a hivatalos ügyek tárgyalására tért át.

Az árubehozatal új feltételei

Az új külkereskedelmi rendszer szerint a behozatali kvótákat a legutóbbi behozatalok által szerzett jogokhoz arányítva önműködően fogják megállapítani. Kiadott kvótákat semmi okból nem lehet megváltoztatni, a szállító országon belül sem, akár mennyiségről, akár értékről legyen szó. Az új rendszer szerint szigorú megkorlátozások fognak alkalmazni azokkal szemben, akik másoknak átengedik a kapott engedélyeket és akik olyan engedélyeket kérnek, amikre nincsen szükségük. A kvótaengedélyezési kérvények teljesítését függővé teszik a román személyzet alkalmazására vonatkozó tör-

vény tiszteletbentartásától és az illető vállalat tevékenységének komolyságától. Azon nyersanyagokat, amiket a régi rendszer mentesít az ellenőrzéstől, ismét kontingentálni fogják.

Az új rendszer megszünteti a kompenzációkat, amiket csak rendkívüli esetekben fognak engedélyezni és csak államérdekből. A kompenzációs engedélyeket csak a kormány gazdasági bizottsága adhatja ki. Azon cikkeket, melyek eddig a kompenzációs rendszer által lettek támogatva, külön megegyezéseknek vetik alá, hogy piacot szerezzenek számukra.

Szigoru pénzügyminiszteri rendelet az okiratok bélyegzésének ellenőrzése ügyében

Hogyan bélyegzendők az egyes okiratok? — Szigoruan ellenőrzik, hogy az egyes pénzügyigazgatóságok betartsák az előírásokat.

A pénzügyminiszterium körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz. Ugy találta, hogy egyes pénzügyigazgatóságok nem alkalmazzák kellőképpen az érvényben levő szabályokat az illeték alá eső okiratok kezelése tekintetében. A főbb ellenőrző szervek megállapították az ellenőrzés alkalmával, hogy némely pénzügyigazgatásnál a behajtási pénzügyigazgatóság végezte az okiratok illetékeztetését, míg más pénzügyigazgatóságoknál egyáltalában hiányoznak azok a szabályok, amelyek szerint az ilyen illetékeztetés és ellenőrzést végzik és amelyek szabályozzák azt a módot, miképpen kell az illető okiratokat eljuttatni a taxák kivetésével megbízott tisztviselőhöz.

Az ellenőrzés alkalmával a következő hibákat állapították meg:

1. Sok okiratot a minimális taxával róttak meg anélkül, hogy az okiraton feltüntették volna a taakivetés e módra vonatkozó vizumát.

2. Az örökösödésből származó javak átruházásáról szóló aktákat illetékeztek anélkül, hogy a feltől követelték volna annak beigazolását, hogy az örökösödés után a taxát kivetették-e?

3. Ingatlanok adásvételi szerződése után kivetették a taxákat anélkül, hogy a bemutatott szerződés részletezte volna, hogy az átruházott ingatlan csak terület, vagy pedig épület is. Ha pedig ki is tünt a szerződésből, hogy épületről van szó, a szerződés nem írta körül az épület terjedelmét és azt, hogy az épület mit tartalmaz? Ilyenformán az illeték kivetés a taxator tisztviselő egyoldalú becslése alapján történt. Nem lehet egy adásvételi szerződést láttamozni, amelynek tárgya bizonytalan, legfeljebb úgy, ha előzetes helyszíni szemle alapján állapítják meg az átruházás tárgyát.

4. Részvénytársaságok alakításánál megelégedtek egyszerű nyilatkozattal arról, hogy a bélyegztörvény 14-ik szakaszának 1. és 15. szakaszának 7. paragrafusában meghatározott adót az alapítók befizették. Azonban hiba az, ha egyszerű venényt adnak ki, amelyet a törvényszéknél kell benyújtani a társaság bejegyzése alkalmával. Ilyenmódon a részvénytársaságok részvényeit nem lehet lebélyegzés céljából beküldeni a pénzügyminiszterhez és azok bélyegtelenül kerülnek a forgalomba. A részvények felbélyegzése céljából tehát a behajtási és fizetési pénzügyigazgatóságokhoz kell fordulni.

5. Haszonélvezetről vagy lakás szolgalmogróról szóló okiratokhoz nem csatolták be a jogosult életkoráról szóló bizonyítványt és nem jelölték meg a kalkulációt és a jogalapot.

6. Megállapítást nyert, hogy a taxakivető hivatalok megengedték az adók bevételezését bírság nélkül számlák alapján, nem véve figyelembe a szállítási vagy szállítmányozási szerződésből kitűnő megrendelés keltét.

7. Ajándékozási szerződéseknél, amelyek bizonyos meghatározott árat tüntetnek fel, megállapították, hogy ezek az árak sokszor alacso-

nyabbak, mint az elajándékozott tárgyra vonatkozó összes terhek, ami nem engedhető meg.

8. Hasonlóképpen megállapítást nyert, hogy a járásbírók által kibocsátott kielégítési végrehajtást elrendelő végzések, amelyek az adós egész vagyonára szólnak, tehát jelzálogot létesítenek az adós ingatlan vagyonára is, 1.60 százalékhelyett, tévesen 1 százalékkal lettek illetékeztetve.

9. A taxa alá eső összes okiratokat eredetiben és nem másolatban kell benyújtani.

10. Megállapítást nyert, hogy a közkereseti társaságok okiratait egyoldalulag taxálták meg. Előfordult a közkereseti társaság megalakulása alkalmával, hogy a társaságot két társtag alapította meg. Az egyik társtag egy, már meglévő cég volt, amely nem pénzbeli apportot hozott a társaságba, a másik társtag pedig készpénzben kifejezett betéttel járult a társasághoz, ilyen esetben pedig tévesen csak a készpénzbeli betét után vetették ki a taxát, míg a másik társaság betétje taxamentes maradt.

Ezekből a jelentésekből megállapítást nyert, hogy az eddigi taxakivetési rendszer néhány pénzügyigazgatásnál nem felel meg a szabályoknak. Ezért is a taxakivető irodák megszervezése tekintetében a pénzügyminiszter a rendelkezések egész sorozatát léptette életbe.

A tavalyi jövedelmek alapján vetik ki az új adókat

A pénzügyminiszterium az 1938—39. évi adókivetési munkálatok állásával foglalkozva elhatározta a különböző formalitások egyszerűsítését. Az új büdzsét a folyamatban lévő jövedelmi tételek alapján fogják elkészíteni és elhatározást nyert, hogy minden bevezető munkálattal beszüntetnek. A miniszterium utasította alantass szerveit, hogy készítsék el a folyó évi adókivetések átvitelét az egyéni és társaságok, valamint a szabadfoglalkozásúak esetében, a részvénytársaságok kivételével. A mezőgazdasági és épületadók is megmaradnak a tavalyi szinten. Azon bizottságok, amelyeknek március 15-én kellett volna megkezdeniük működésüket, nem ülnek tehát össze a fentiek értelmében.

A részvénytársaságok adójának megállapítására hivatott bizottságok április 15-én ülnek össze. Ugy a fiskusnak, mint azon adóalanyoknak, akiknek adóját a tavalyinak megfelelő összegben állapították meg, joguk van husz napon belül felfolyamodni. A fiskusnak abban az esetben, ha megállapítja, hogy az illető cégek jövedelme 25 százalékkal emelkedett, az adóalanyoknak pedig, ha jövedelmük több, mint 25 százalékkal csökkent.

Szigoru büntetés a vasárnapi munkaszünet megszegői ellen

A Szent Szinódus megkeresésére a munkaügyi minisztérium tudomására adta a belügyminisztériumnak, hogy az országban működő ipari és kereskedelmi vállalatok nem tartják be a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezéseit. Miután a törvény elleni kihágásokat közigazgatási és rendőri közegek is megállapították, a belügyminisztérium az alárendelt közegeknek

szigoruan elrendelte a hatályosabb ellenőrzést és minden esetben kihágási jegyzőkönyvek felvételét.

Felhívják az érdekeltek figyelmét arra is, hogy kihágások esetén a törvény 28-ik szakasza értelmében a telepek vagy gyárak az egész munkaszüneti napon bezárhatók és hogy akik tudomásuk ellenére túrik a kihágásokat, szigorú büntetésben fognak részesülni.

ISKOLABAN.

- Balogh, azonnal köpd ki és dobd el azt a rágógumit, ami a szádban van.
- Nem lehet, tanár ur kérem.
- Miért?
- Csak kölcsönbe kaptam a Szabótól.

Eladhatják-e ingatlanaikat a konverziós adósok?

A cluji királyi tábla határozata ellen, olyan jogesetben, amidőn egyik bank a konverziós törvény 40-ik szakasza szerint nem fogadta el adósára nézve a konverziós törlesztést, viszont ezzel szemben a törvényszék nem részeltette a vételárból az illető bankot, elutasította a bank fellebbezését, miután a törvény értelmében 10 évig nem követelheti adósától a tőkét. A tábla határozata ellen a bank recurssal élt, amelynek a semmitőszék helyt adott és a táblát új határozatra utasította. Ugyanekkor a semmitőszék kimondotta, hogy a 27-ik szakaszban a törvényhozó megadta a konverziós adósoknak azt a lehetőséget, hogy birtokukat eladhassák azelőtt is, mielőtt velük szemben elérkezik a konverziós törvény szerinti esedékesség napja, annak ellenére, hogy a törvény 26-ik szakasza értelmében a birtokra a konverziós feljegyzés (mentióne) megtehető.

MIERT, FŐNÖK UR?

- Féltször jön be a hivatalba? Már nyolckor itt kellett volna lennie.
- Miért, főnök ur, talán történt valami érdekese?

Csökkentek az élelmiszerárak február hónapban

Az Argus című gazdasági napilap legutóbbi számcsoportosítását közzétette a múlt hónapokról: miképpen alakultak az árak februárban. A Viator módszere alapján összeállított kimutatás szerint — az 1916. év augusztus havában kialakult árszínvonalat százszázalékos alapszámmal véve — a megélhetési index-szám valami csekély csökkenést mutat. A számok a következők:

- 1916. augusztus 100.
- 1935. december 3446.
- 1938. január 3677.
- 1938. február 3940.

Összehasonlítva az élelmiszerekkel észlelhető, mégpedig a nyilvántartott árak közül — az Argus szerint — a vaj (3800 helyett 3600), valamint a hal (4000 helyett 3800). A ruházati cikkek index-száma (4426) nem változott és változatlan maradt a „különböző” gyűjtőnév alatt összefoglalt tételek (szappan, házber, tűzifa, stb.) index-száma — 3677 — is. Viszont az élelmiszerek általános index-száma 3759-ről 3717-re csökkent.

Ha tehát az 1916. évi árszínvonalat százszázalékosan jelöljük, 1938. februárjában 39,40-szer drágább volt az élet, míg januárban a drágulás 39,51-szeres volt.

Március 31-ig kell kifizetni a forgalmiadót

A pénzügyigazgatóságok figyelmeztetik az összes iparosokat és gyárosokat, hogy a forgalmi adót, fizetések után járó adót és a tőkekamatadót legkésőbb március 31-ig kell kifizetni. Ugyanis ezek az adók még az 1937—38. költségvetési évhez tartoznak, amely 1938. március 31-ével ér véget.

Iparosgyűléseket kell összehívni a kontárkérdés megoldása érdekében

Egy oradeai iparos figyelemreméltó felhívása.

Egyik oradeai lapban alábbi kövélésre érdemes felhívás jelent meg:

Az iparosság egyik legnagyobb sérelme, a mely már valósággal tengeri kigyóvá nőtte ki magát: a kontárkérdés!

Azt hiszem, hogy nem túlozok, ha azt állítom, hogy az iparosság ma már tarthatatlan helyzetének legalább ötven százalékban a kontárak eddig soha nem tapasztalt arányokban való elszaporodása minden szakmában az oka és csak a másik ötven százalékban okolhatjuk a leromlott gazdasági viszonyokat.

Ha jól tudom, már nagyon sokféle formában próbálták mindenféle szakmában megoldani a kontárkérdést, de nem sok eredménnyel, míg most már odáig fajult a dolog, hogy virágzó kontáripár van Oradeán és ugyanekkor a törvényes keretek között működő iparosok valósággal tengődnek. Hát ez így nem lehet tovább iparostársaim! Valamit tenni kell most már komoly formában, mert ha továbbra is csak szónokolunk és nem csinálunk lelkiismereti kérdést belőle, előbb utóbb oda jutunk, hogy mi is csak kontárak lehetünk, mert az a sok teher, ami egy törvényes keretek között működő iparost sújt, csak akkor látszik kiküszöbölhetőnek, ha a kontárak konjunktúrája megszűnik.

miáltal a szakmákban olyan vállalati árak elérése remélhető, amely a fenti terhekkel egyensúlyba hozható.

Nem mondom, hogy a fenti kérdés megoldásával „paradicsomi” helyzetet teremtünk magunknak, de mindenesetre nagy megkönnyebülés volna várható. Tény az, hogy valamit tennünk kell, ha nem akarjuk tétlenül nézni, hogy fulunk meg tehetetlenségünkben.

Iparostársaim! A mai törvények megadnak minden módot nekünk arra, hogy a fenti sérelmek ellen védekezzünk. Meg vannak az erre ki-nevezett hivatalos egyének is, akik a fenti sérelmek kiküszöbölésével kellene foglalkozzanak, de — sajnos — nem gyakorolják jogaikat kellően, jobban mondva csak akkor, ha tényekkel szolgálunk nekik. Hát én azt mondom, tegyük meg és jöjünk elő konkrét esetekkel és ha már precedenst szolgáltatunk, remélem, hogy önként megoldódik a kontárkérdés nagyobb része a mutatókövetkezmények rendjén.

Javasolnám, hogy az oradeai össziparosság rendezzen egy ilyenirányú nagy taggyűlést és ott delegáljanak minden szakmából legalább 2 tagot a fenti kérdés gyakorlati megoldásának kidolgozására, mert szerintem egyforma megoldást kell erre találni és egyöntetű összefogást, szakmára való tekintet nélkül. (n. ö.)

Megoldották a kisiparosok kötelező könyvvezetésének kérdését

Kétszáz lel évi átalány ellenében mentesülnek a kisiparosok a könyvvezetés alól.

Sokat foglalkoztatta a kisiparosokat és kiskereskedőket tudvalevőleg a kötelező könyvvezetés kérdése. Mint már ismeretes, a pénzügyminisztérium általánosítani kívánta a könyvvezetés kötelezettségét és ez ellen már több ízben órást emeltek, majd amikor ez nem használt, a kötelezettség bevezetésének elhalasztását kérték, ami meg is történt. Az érdeklélő esetek újabb közbenjárására a pénzügyminisz-

terium most így döntött, hogy átalány-illeték bevezetésével mentesíti a kiskereskedőket és iparosokat a helyezett könyvek vezetésétől. Fővárosi lapjelentések szerint a pénzügyminisztérium 200 lel évi átalány-illeték fizetése ellenében tekint a kiskereskedők és iparosok kötelező könyvvezetésének életheleptetéséről. Akik nem fizetik az illetéket, kihágóknak tekintetnek és bírságot kell fizetniük.

Meghosszabbították a gyárak helyzetjelentésének végleges beadási terminusát

Egyszerűsíteni fogják a helyzetjelentés kívánalmait.

A kartell törvény értelmében minden olyan iparvállalat, amely gyárnak tekintendő, tehát amely 10 munkánál többet foglalkoztat, vagy 20 lóerőnél többet használ üzemében, köteles pontos helyzetjelentést felterjeszteni és pedig a minisztérium által megállapított kérdőpontok kitöltésével. A felterjesztésre többször halasztást adott a minisztérium és

a legutóbbi határidő március 31-én járta le. Az UGIR azonban interveniált a minisztériumnál és az eddigi rendelet módosítását kérte. Most arról érkezik hír, hogy

a helyzetjelentés beadásának határidejét az intervenció folytán meghosszabbítják

és pedig külön rendelet törvénnyel, amely a legközelebbi napokban megjelenik. A meghosszabbítást azzal indokolja a minisztérium, hogy

valóban szükség van a helyzetjelentés egyszerűsítésére,

mert a mostani formájában a kérdőív az iparvállalatok érdekeit sérti. Minden valószínűség szerint június 30-ig adnak határidőt a helyzetjelentés beadására, amelyet már a miniszter által megállapított új minta szerint kell elkészíteni.

Itt írjuk meg, hogy a legfőbb kartellbizottság a múlt héten ülést tartott, amelyen több kartell kérvényét vizsgálta felül és jóváhagyta egyes kartellek átalakítását, valamint tudomásul vette némelyeknek a megszűnését.

VILAGSIKER.

- Mi az az eszperantó?
- Egy világnyelv.
- Hol beszélik?
- Sehol.

Coman Simion Satumare-
megyei ezredes-prefektus
meglátogatja az ipari üzemeket
Táviratilag Satumarera rendelték Mudura Ioan
munkaügyi felügyelőt.

Coman Simion ezredes, vármegyei prefektus az elmúlt hét folyamán meglátogatta a megye különböző részeit és behatóan foglalkozott a földmives lakosság helyzetével. Különösen a határszéli telepítések további fejlődése iránt mutatott nagy érdeklődést.

A mezőgazdasági helyzet tanulmányozása után a prefektus a vármegye ipari életét is meg akarja ismerni. Ezért elhatározta, hogy a közeljövőben meglátogatja a megye területén levő ipari üzemeket. A prefektus érintkezésbe lépett a munkakamarával, amelynek következményeként a kamara táviratilag közölte Mudura Ioan oradeai munkaügyi felügyelővel, hogy sürgősen utazzék Satumarera s Coman Simion ezredes-prefektust megyei körutjára kísérje el.

FENYEGETÉS.

Mandula ur féltékenységi jelenetet rendez feleségének a házitanító miatt. Manduláné végül kifakad:

— Ha nem hagyod azonnal abba a féltékenységet a házitanító miatt, becsületszavamra, rögtön felmondok a nevelőnőnek.

Az iparügyi minisztérium
hivatalos közlést adott ki
a vállalatoknál való elhelyezések irányelveiről.

Az ipar- és kereskedelmi miniszter közli: Azok a hírek, amelyek különböző lapokban a román személyzet elhelyezésére hivatott bizottság irányelveire vonatkozólag megjelentek, alaptalanok. A bizottság az érvényben lévő törvény alapján működik, miután kiegészült a többi minisztériumok kiküldötteivel.

MEGHATÁROZÁS.

— Papa, kérem, ki az a pénzügyi?
— Pénzügyi az, aki gyorsabban keresi a pénzt, mint ahogy a felesége elkölti.

6485 váltót óvatoltak
meg januárban.

1938. január folyamán az országban 6485 váltót óvatoltak meg 59.812.277 lei értékben. Az előző év ugyanezen hónapjában 3644 váltót óvatoltak meg 36 millió értékben.

FELTEKENY HITVES

Cinege ur neje megszökött egy parkettáncos-
szól és két heti távollét után hazajött. Miközben ki-
osomagolt féltékenyen rászólt a férjére:

— Pista nem csaltál meg amíg távol voltam?

NOMÁDOK.

— Azokat a népeket akik folyton változtatják
a helyüket nomádoknak nevezzük. Tudnál néhány
példát mondani?

— Hogyne — a szakácsnők és a szobalányok

A baiamarai próbavágás
a mészárosok álláspontját igazolja.

Baiamarén a mészárosok most negyedizben adtak be kérelmet a városhoz, hogy emeljék fel 4 lejre a húst. A mészárosok arra hivatkoztak, hogy a marhahúst 18, a borjuhúst 22 lejért nem tudják árusítani. Nişescu polgármester mielőtt érdemben foglalkozott volna a kérelemmel, elrendelte a városi próbavágást. A próbavágás alapján a város megállapította, hogy a legutóbb kért emelt ár mellett sem tudnak kijönni a mészárosok, mert a levágott borjura a város 30 lejért ráfizet, míg a levágott tehénél mindössze 24 lejért keresett. Ilyenformán a mészárosok most arról tárgyalnak, hogy nem négy, hanem hat lejes áremelést kérnek.

Mint utóbb értesülünk, a polgármester a mészárosok kérését megvizsgálta és a húsarakat a következőképpen állapította meg: marhahús 20, borjuhús 24, sovány sertés 28, zsíros sertés 30, szalonna 36, zsír 40 lei kilónként.

Az egészségügyi illeték megállapításánál is az adóketőbizottság értékelése a mérvadó

Az egészségügyi illetéket, mint ismeretes, az egyes vállalatok mérleg-adatai alapján róják ki, az egészségügyi hatóságok azonban sok esetben nem veszik figyelembe az állami adóketőnél már egy ízben megejtett értékeléseket, hanem újból vizsgálat tárgyává teszik az adóalany forgalmát és gazdasági helyzetét. Így történt az aradi Andrányi Károly vaskereskedelmi rt. esetében is. Az egészségügyi illeték megállapításánál az illetékes hatóságok új és az adóketőbizottság megállapításánál jóval kedvezőtlenebb döntést hoztak a cégre nézve, amely az illeték kivetése ellen a táblánál jelentett be fellebbezést. Az ügy tárgyalása során a cég jogi képviselője rámutatott arra, hogy az állami egyenesadó megállapításakor az adóketőbizottság 350

ezer leiben állapította meg a vállalat tiszta jövedelmét, ugyanakkor az egészségügyi illeték kirovásánál 500 ezer leiben tüntették fel az adóalapot. Lehetetlenség, hogy az adóketőbizottság annyira ne vette volna figyelembe az állam érdekeit, hogy a valóságos nettó jövedelemnél 150 ezer lejjel magasabban állapította meg az adóalapot. Kétségtelenül a legmérvadóbbnak az állami adóketőbizottság becslése tekinthető, bármilyen más illeték kirovásánál is. Az ítéltábla döntésében helyt adott az Andrányi cég fellebbezésének és új egészségügyi illeték kirovását rendelte el. Kimondotta a tábla, hogy az egészségügyi illeték megállapításánál is az adóketőbizottság értékelése a mérvadó.

A maximális árak megszüntetésének tervével foglalkozik a kereskedelmi és iparügyi minisztérium

Az árdragítási törvény alkalmazása ellen a gazdasági érdekképviseletek erőteljes akciót indítottak és memorandummal fordultak a kormányhoz, amelyben rámutattak arra, hogy a spekulatív törvény alkalmazása nemcsak gazdaságellenes, hanem árcsökkenést célját sem éri el, mert az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy

a maximális árak bevezetése na járt megfelelő eredménnyel. Bucureştii lapjelentés szerint, a kereskedelmi és iparügyi minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy megszünteti a maximális árakat, azonban szigorú ellenőrzést fog gyakorolni a túlzott áremelkedések meggátlása érdekében.

Intézkedés a csekkek repülőbélyegei ügyében

A Nemzeti Repülőalap újabb határozatában szigorúan körvonalazta előírásait.

A Nemzeti Repülőalap pénztára 1938. március 1-én kelt 20. számú határozatával intézkedett a csekkek repülőbélyeggel való ellátása ügyében. A határozat hivatkozik arra, hogy az 1936. április 1-én kelt repülőbélyegtörvény, amely az 1937. március 17-iki törvény módosított 7-ik szakaszában, valamint az ehhez mellékelt táblázat VII. fejezetében előírta a nyugtákra vonatkozó repülőbélyegeket. A törvényszöveg szerint az összes nyugták, átadási, átvételi vagy fizetési igazolványok bármilyen formában, bármilyen elnevezés alatt, amennyiben azokat magánfelek vagy bármilyen vállalatok, társulatok vagy kereskedelmi, vagy ipari jellegű társaságok bocsátották ki, az itt megjelölt progresszív repülőbélyegekké kell bélyegezendők fel.

1. Mindezek alapján a Repülőpénztár mostani rendeletében úgy intézkedett, hogy az olyan készpénzfelvételről szóló elismervények után, amelyek a bankok pénztárainál a csekkek folyósításakor a csekkekre irnak, fel kell ragasztani a progresszív nyugtbélyegeket a repülőbélyegtörvényhez mellékelt táblázat skálája szerint.

A repülőbélyegeket magára arra a csekkekre kell felragasztani, amely a kifizető pénztáros kezében marad, vagy pedig amennyiben a készpénz felvételéről szóló elismervényt egy külön pénztári formulárera vezeték, akkor a repülőbélyegeket erre a formulárera kell alkalmazni.

2. A csekkeknek nevezett formulárék, amelyeket a hitelezők bármilyen címen egy bankra bocsátanak ki, vagyis, ha egy harmadik személy (bármely formában letevő, hitelező, stb.) által a banknak adott fizetési rendelvénnyel vagy intézkedés címzettjei saját rendeltükre, mint jogosultak ilyen formulárét bocsátanak ki, a fizetés pillanatában pedig ezeket a formulárakat ezek a jogosultak a bank részére háttérrel el látják (forgatják), miután ezek a háttérrel nem egyebek, mint a fizetésről szóló bizonylatok s helytelenül vannak „csekkeknek” nevezve és valójában nem egyebek, mint nyugták, a repülő-

bélyegtörvény értelmében és miután ezek csupán látszatra vannak a bank részére a fizetés felvételekor forgatmányok alakjában alkalmazva, így a törvény VII. fejelet és hozzacsatolt táblában írt progresszív repülőbélyeggel látandók el. Ez a rendelkezés már 1938. január 1-ével kötelező az érdekeltekre nézve.

Hogy azok a bankok és bármilyen hitelintézetek és vállalatok, amelyek ilyen nyugtát képező elismervényt fenti határidőtől kezdve kibocsátottak, de azokat fentiek szerint nem bélyegezték, hogy eleget telessenek a törvény rendelkezéseinek, a rendelet részükre 1938. április 1-ig ad határidőt. Ezen határidőn belül az érdekeltek kötelesek borderouk mellett az elmulasztott repülőbélyegeket pénzügyi intézményekben befizetni büntetés nélkül arra az időre, amely 1938. január 1-től a rendelet kibocsátásáig, vagyis március 1-ig eltelt. Április 1 után a nem fizetőkkel szemben kihágási eljárás indul.

Meghosszabbítják az adóketőket érvényességét.

Az érvényben levő intézkedések szerint az adóketőket hátralékok fizetésére március 31-ig használhatók fel. Az új költségvetés előkészítésével kapcsolatban a pénzügyminisztériumban vizsgálat tárgyává tették, hogy a törvényben megjelölt határidő lejártá után előreláthatólag mennyi adókető marad a piacon. A pénzügyminisztérium számítása szerint előreláthatólag 500 millió lei névértékű bont nem fognak felhasználni április 1-ig adóketőket fizetésére. A pénzügyminisztérium véleménye szerint ezt az adóketőmennyiséget az adóketőket fizetésére a piac könnyen felveheti és így április 1-én túl is meghosszabbítják az adóketőket fizetésére vonatkozó kedvezményeket, azonban kisebb mértékben, mint eddig.

Nagyarányu uccakövezési tervet hajtanak végre Timișoarán.

A timișoarai mérnökség elkészítette a tervet az április elsején életbelépő új költségvetés keretében elvégzendő uccakövezésekről. A város felhívja az érdekelt házbirtokosokat és telektulajdonosokat, hogy a kövezéssel kapcsolatos tárgyalások végett az alábbi határnapokon a városháza első emeletén lévő kisteremben megjelenjenek.

Március 24: Boulevardul Cetatii, március 25: Olymp-, Campina-, Pandului-, Mistrul-, Fratii Constantin ucca, március 26: Goliat, Aurel Popoviciu-ucca, március 28: Buteanu Sommele-ucca, valamint a Carmen Sylva-körutnak az épülő új telefonközpont körüli része, március 30: Izlanda, Nau, Radu Liniste-ucca, március 31: Eneas-Giurgiu-ucca, április 1: Mihnea Voda-, Vaspasian, Munteanu-ucca.

Ezeket az uccákat makadám aláépítményes kockaburkolattal látják el, ha az érdekelt telektulajdonosok kötelezik magukat, hogy a költségek felét vállalják. Ez négyzetméterenként 582 lejt tesz ki, amit tíz esztendő alatt kell a városi pénztárba befizetni.

FRANCIA MUNKANÉLKÜLI.

Ha most állásom lenne, 48 óra helyett 44-et kellene dolgoznom.

Kik tagjai a cluji iparkamara új vezetőségének.

Az ipar- és kereskedelmi miniszter a cluji iparkamara interimár bizottságába a következőket nevezte ki:

Iparosok: dr. Millea Aurel ügyvéd, dr. Iacob Adrian, a Vlad & Co. vezérigazgatója, Bechtold Gusztáv, a turdai Solvay-művek ügyvezető igazgatója, Eugen Besa az Industr. Sármei ügyvezető igazgatója és Diamant Izsó az Industr. Sármei vezérigazgatója.

Kereskedők: dr. Marius Peculea, a Banca Albina igazgatója, Remus Cioflec, Andrei Farcaș, Romanovici Grigore és dr. Borbély István, a Discom igazgatója. A cluji kereskedelmi és iparkamara új interimár bizottságának minden tagja a cluji kamara eddigi majdnem összes választmányainak tagja volt.

A beiktatás március 10-én délután 5 órakor volt, amikor is a tagok Decusara törvényszéki elnök előtt letették az esküt. Ezt követően az interimár bizottság elnökévé egyhangulag Besa Eugent, az Industr. Sármei ügyvezető igazgatóját, alelnökké dr. Borbély Istvánt, a Discom vezérigazgatóját választották meg, akik egyébként már ezekben a pozíciókban közmegegyezésre működtek.

Üserdő

Irta: SZÉCHY ISTVÁN.

Rankin Péter geológusnak indult, de nyugtalan vegre idegen világutazásra kényszerült. Pár évig egy dél-afrikai gyémántbányában dolgozott s itt úgy hozta a véletlen, hogy megölt egy embert. A dolog a bányatelep primitív ringjében, ökölvívás közben történt. Kesztyűs öklével Péter akkorákat ütött ellenfele mellére, hogy a szerencsétlen fiatal ökölvívó behalt. Rankin ekkor huszonnégy éves volt.

Ettől az akaratlan tragédiától kezdve Rankin egész életében került az emberek társaságát s inkább a vadont, a sziklás erdőket, az őserengeteget kereste. Nemcsak a megölt ember árnyéka hajszolta, hanem magányosságot kedvelő, kalandra vágyó lelke is. A szerencse kóbor katonájának csapott fel s harcozása az afrikai nagy kontinens volt, a Fokföldtől fel északra, egész Kairóig.

Bejárta a fekete világrész nagy hegyeit, sivatagjait, folyóit és vizeséseit. Ugy ismerte a tége-máthatalan őserdőket, akár a tenyerét. Megérezte az óriási világrész érverésének minden liktetését. Hi-vatásánál fogva Péter kutatási engedéllyel felru-mott földrajzi utazó volt. Élete abban tett el, hogy vagyonra vágyva, ércforrások után kutatott.

De elmúlt ötven év s Rankin Péter még mindig szerencséje után járt. Egy napon aztán Uganda egyik fensikjén ütötte fel sátrát. Új tanyáját az őserengeteg szélének komor fától mély folyómeder választotta el, melynek fenekén kanyargó szalagban csörgedezett a víz. Száz mérföldnyi körzetben harangalaku nagy sátrának fehér csúcsa volt a civilizáció egyetlen szimbóluma. A sáttortól nem messze, mint gazdag ember dicsőségében sütkérező szegény-rokonok, hat méhkasforma bensülött kunyhó szor-makodott.

Új forgalmiadórendszer lép életbe április elsején

A pénzügyminiszteriumban — mint már jelentettük, — a forgalmi adó bevételek növelésének lehetőségét tanulmányozzák. Bizonyos, az iparban előállított és nyomban felhasználott felgyártmányok (materiale intermediare) — például szövődék esetében, amelyek fonódával is dolgoznak, de a fonál után nem, hanem csak a kész szövet után fizetnek forgalmi adót, —

kiterjesztik a fizetési kötelezettséget. Az ilyen irányban történő szigorításból — ami fővárosi jelentés szerint már április 1-én életbelép, — mintegy 400 millió leies bevétel többletet remélnék. Felmerült az a terv is, hogy a forgalmi adó kulcsát 6-ról 7 százalékra növelik. Ezt a lehetőséget alaposan megvizsgálják és néhány napon belül — állítólag, — már végleges döntés várható.

Milyen cikkek kerülnek kontingentálás alá

Bucureștiből jelentik: A központi kontingentálási bizottság ülésezett, hogy megtárgyalja az új külkereskedelmi rendszer alkalmazásának feltételeit. Ez alkalommal ismertették azokat a távirati intézkedéseket, amelyeket a vámhivataloknál tettek az új rendszer gyakorlati alkalmazása érdekében. Így utasították a vámokat, hogy vegyék figyelembe: az újonnan intézkedő rendelet törvény értelmében az 1932. december hatodikától a kontingentálás rendszere alól kivont összes cikkek ismét kontingentálás alá esnek, mégpedig a rendszer alól történt kivonásuk alkalmával érvényben volt illeték fizetésének kötelezettsége mellett. A gyapjú és gyapjofonal behozatalára is vonatkozik ez az új rendszer, amely minden előző és ellenkező intézkedést hatályon kívül helyez. A miniszteriumok által rendelt, vagy minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján engedélyezett diszpenzációk szintén hatályukat veszítették és ezen behozatali tételeknél is felmutatandó a külkereskedelmi igazgatóság engedélye. Minden importengedély nélkülözhetetlen követelménye a Banca Națională transzfer-látamozása.

Az utban lévő, vagy éppen már a vámokhoz megérkezett szállítmányok ügyében egyelőre nem hoztak végleges határozatot, mert a kérdést a kereskedelmi és iparügyi miniszter elé terjesztik, de megállapították, hogy ilyen esetekben — ha az áruszállítmány bizonyított módon március 12. előtt utnak indított, — különleges bánásmódot alkalmaznak, amit megfelelő formába öntve hoznak a vámhivatalok tudomására.

Az ismét kontingentálás alá vont árucikkek vámtételszerint való felsorolása egyébként a következő:

184, 185, 186, 333, 341, 370, 385, 413, 433, 479, 480, 481, 482, 483, 488, 489, 490, 500, 505, 584, 678, 706, 760, 806, 809, 848, 860, 862, 863, 864, 89, 932, 934, 1040, 1045, 1099, 1100, 1101, 1106, 1112, 1115, 1123, 1131, 1132, 1138, 1139, 1184, 1187, 1190, 1197, 1203, 1225, 1226, 1248, 1250, 1251, 1290, 1310, 1334, 1356, 1408, 1409, 1420, 1522, 1531, 1538, 1534, 1541, 1545, 1550, 1581, 1635, 1725, 1728, 1729, 1743, 1750, 1782, 1788 a) bekezdés, 378, 1340, 1030, 1031, 1032, 1033.

NINCS BAJ

A világhírű ideggyógyász egyik páciense egy öregasszony, így panaszkodik:

— Valami furcsa bajom van, doktor ur. Néha percekre megnémulok és egy hang nem jön ki a számon.

— Lássuk csak, — mondta a lélekismerő világhíresség, — hány éves maga?

— Nyolcvan múltam.

— Akkor menjen nyugodtan haza, magának semmiféle orvosság nem kell.

— Miért?

— Mert már eleget beszélt.

Országos vásár Jiboun.

A salajmegyei Jiboun március 30. és 31-én országos vásárt rendeznek. Első nap állatvásár, második nap kirakóvásár lesz. Ezt megelőzően március 29-én külön bikavásárt tartanak.

AKKOR SZÜRET.

— Ez a kalap tetszik nekem, de a tollat vegye le.

— De nagyságos asszonyom, hiszen a toll tíz évvel megfiatalítja.

— Akkor tegyen rá még egyet.

Nem a vak véletlen, nem is a találomra tett kísérlet hozta Rankin Pétert Közép-Afrika tropikus ragyogásában uszó, magányos tájára. Régi legendák, hideg számítás és szorgos kutatás irányította lép-teit. Ugy gondolta, hogy itt gyűjti össze a régi keresett vagyont. Tizenkét bensülött szolgálójával Pé-ter a szeszélyesen kanyargó folyó ágyában aranyat mosott.

Rankin Péter ekkor már a hatvannegyedik évét taposta. Majdnem két méter magas hatalmas ember volt, egyenes, mint a jegenye, de vad és tor-zonborz külsejű. Öszülő, barnásvörös üstöke mint valami sörény lobogott s ápolatlan, sűrű, nagy szá-kálá lapátyszerűen terült szét álla alatt. A bensü-lötték szemében Péter rejtély volt, félig Isten, fé-lig ember. Félték tőle és szerették. Hozzá hasonló bátor embert nemcsak nem láttak, de még meséik-ből sem ismertek. Egy más közt „az oroszának ré-mének” nevezték s szentül meg voltak győződve ar-ról, hogy Péter nem fél sem embertől, sem illat-tól, sőt az őserdő rossz szellemeitől sem. Péter va-lóban bátor volt, mint az állatok királya, de ép oly komoly is. Csak egyet szeretett szinte nőies győ-négséggel: kis, fehér foxterrierkutyáját, amelynek fekete volt egyik füle s vesealaku fekete folt ó-lon-kitette mind a két oldalát.

Egy délután a bensülöttek azt látták, hogy Pé-ter hóna alá kapott puskával átlábol a folyó seké-ly medrén. Kis fehér kutyája mellette paskolta a vi-zet. Vaddisznót akart Péter lőni másnapra s ugy-volt, hogy estére haza tér. A folyó partjáról a fe-kete szolgálak, mint a majmok, összebujva és fecse-gve figyeltek, hogyan törtet Péter a bokrok közt elő-re. Mellette kinyújtott nyelvvel lihegett kis ku-tyája.

Péter füle meghallotta a legkisebb levélzör-gést, a leghalkabb ágreccenést is. Ezek a neszek

olyan erdei nyelvek voltak töredékei, melyet ő maga is beszélt. A kis kutya többször előre szaladt s el-elűnt a földet lépő sűrű bozótban, ilyenkor Péter csicsergéshez hasonló halk fütttyöt hallatott, mire a kis állat bocsánatkérően csóválva kurta far-kát, nyomban előkerült. Ember és állat így foly-tatta útját. A kutya csak pár pillanattal maradt gazdájával mellett. Bolyhos, neztelen lábain megint csak előreezaladt, hogy aztán halk fütttyőszóra gaz-dája mellett teremjen újra.

Ekkor váratlan esemény történt... Az indák-kal körülfont, sűrű cserjében a kis állat egyszerre eltűnt. Péter csendesen fütttyentett, de ebben a pil-lanatban fülttépően éles, kétségbeesett viták tör-ték meg a csendet. Dühös káromkodással rontott neki Péter a cserjének s meghökkenve látta, hogy egy meglapult leopárd tartja mancsai közt a kis kutyát. A vadállat prűszkölve és morogva nézett szembe a birodalmába tolatkodó vadászal.

Haragjának vad dühében Péter nem állt meg s nem fogott fegyvert a rabló bestiára, hanem fe-jé fölé emelte a puskát s annak agyával úgy verte febe a leopárdot, hogy csak úgy csattant. A megie-pett s félig elbódult állat a fájdalom bódulásával a levegőbe ugrott, szákmányát elejtette, aztán vad iramban a sűrűségbe szökött.

Péter letérdelt kedvence mellé. A rettenetesen megtépett kis állat már halott volt. Péter győngé-den megsimogatta a foxi testének roncsait s hoz-szu pillanatokig szeretettel tapogatta az állat feke-te fülét. Aztán felemelt fővel a sűrűségbe nézett. Összehuzott, vérháló szemében emésztő, forró bozozuvágy és gyilkos tűz lángolt. Végre a kis ál-lati testet levéllel és sebtiben letört gyallakkal gon-dosan betakarta, aztán felállt s mintha maga is szákmány után járó, lopakodó, nagy vadállat volna, kutatni kezdte a bozótban a leopárd nyomát. Szi-

Több fontos élelmiszer meg- szabott árát módosította a cluji árvizsgáló bizottság.

A cluji városi időközi bizottság tagjaiból alakult árvizsgáló bizottság gyűlést tartott s azon a szak-
értők és László Tibor vágóhídi igazgató jelentésé-
nek meghallgatása után több fontos élelmiszer meg-
szabott árát módosították. Az új hatóságilag meg-
állapított élelmiszerárak a következők: Elsőosztályú
marhahús 25—26 lei, másodosztályú marhahús 18
lei, borjúhús 34—38 lei, szopóborjú 20—32 lei,
borjúkaraj 32, disznóhús 32, disznókaraj 40, sza-
lonna 35, háj 36, olvasztott háj 40 lei. Nullásízű
11.50, 4-es liszt 11, 5-ös liszt 10.50, 6-os liszt 10
lei, fehér kenyér 10, félbarna 9.50, barna kenyér
9 lei kilónként. Menüárak: I. oszt. étteremben 23
lei, II. oszt. étteremben 22, III. oszt. étteremben 18
lei. Szabályozták a fentieken kívül a só és petróleum
árát is. A só kilogrammonként 3.40, a petróleum 3.50
lei. Az új élelmiszerárak már életbe is léptek.

Közmunkák megindítását kéri a satumarei építőipari munkások.

A satumarei építőmunkások kötelékében tar-
tozó festő, ács, kőműves, betonos és kőfaragó
szakmunkások szervezetének vezetősége ülést
tartott, amelyen Lozán Sándor elnökölt. Az ülé-
sen az építőszakmában levő munkanélküliség
ügye került megvitatásra. A vezetőség tagjai
előadták, hogy jelenleg Satumaren az építő-
szakmában 470 munkanélküli van.

A tél elmúlt és ezek a munkások várják a
munkaalkalmat, nevezetesen a közmunkák meg-
indítását.

Az ülésen a vezetőség elhatározta, hogy ér-
tekezletre hívja össze a szakszervezethez tartozó
összes munkásokat. Ezen az együttes értekez-
leten megtárgyalják a szervezetet ért sérelmek-
et és emlékiratot terjesztenek a polgármester
elő, akit, a munkanélküliek aggasztó helyzetére
való tekintettel arra fognak kérni, hogy a lehe-
tőség szerint sürgősen indíttassa meg a köz-
munkákat. Ugyanekkor memorandumot ter-
jeszt fel a szakszervezet a munkaügyi miniszter
elő is.

Magyar iparosok!

Rendeljétek meg a

Magyar Nép című lapot

hétenként husz oldal nagyságban jelenik meg.
Előfizetési díj egy évre 150 lei, fél évre 85 lei.
Kiadóhivatal: Cluj, Baron L. Pop 5. — Kérjen
mutatványszámot! — A lapban állandó iparos
rovat!

Összhangba hozzák az állampolgárságok felülvizsgálatának rendelkezését az alkotmánnyal

Az igazságügyminiszteriumban kinevezték
azt a jogászokból álló bizottságot, amelynek
sürgős feladata az állampolgársági revízióról
szóló törvényrendelet az új alkotmány szelle-
mével összhangba hozni.

Ismeretes, hogy az új alkotmány, amelyre
az ünnepélyes eskütelek már csaknem minden
ágazatában a közéletnek befejeződtek, világosan
kimondja, hogy a törvény előtt minden állam-
polgár fajra és felekezetre való tekintet nélkül
egyenlő. Az állampolgársági revízióról szóló tör-
vény-rendelet azonban, amely az új alkotmány
elkészítése előtt jelent meg, kivételt tesz egyes
állampolgárok terhére, mint azt az igazságügyi
kormányhoz intézett memorandum s utóbb a
bírószághoz, így a bucureştii táblához is beadott
kontestációk leszgek. hangsúlyozván a látszó-
lagos ellentétet az alkotmány rendelkezései és
a revíziós törvényrendelet között.

Illetékes helyen az a vélemény alakult ki,
hogy az állampolgársági revíziók elrendelése in-
dokoltt azért, mert a csalárd uton szerzett okmá-
nyok és jogosultságok felkutatása elvitathatat-
lan államédek, viszont minden államnak jogá-
ban áll egyes polgáraival szemben a jóhiszemű-
ség előnyeit biztosítani, amint ezt a keresztény
polgárokkal szemben megtette ezuttal Románia
is. Fogalmazható tehát a tétel úgy is, hogy az
állampolgársági revízió általános jellegű, legfel-
jebb egyes kategóriák kivételnek hatálva alá.

Hogy azonban az új alkotmány szellemé-
vel összhangba kerüljön a szóbanforgó rende-
let-törvény szövege és rendelkezése, az igazság-
ügyminiszterium által delegált bizottság Magu-
reanu vezérigazgató elnöklése mellett még e hé-
ten megkezdte működését s a legrövidebb időn
belül javaslatot készít a végleges megoldásra.

A Curenul értesülése szerint igen valószí-
nű, hogy az állampolgársági revízió hatályát
általánosítani fogják s minden jel szerint ki-
terjed azokra is, akiknek állampolgársági hely-
zetét illetékes hatóságok fajra és felekezetre
való tekintet nélkül ageályosnak tartják. Hogy
melyek az említett illetékes hatóságok: közigaz-
gatási, vagy pedig bírói szervek, arról nem tesz
említést a lap.

ÚJ ILLETŐSÉGI BIZONYÍTVÁNYT KAPNAK AZ ARADIAK

Az illetőség igazolásához szükséges városi
bizonyítványok megszerkesztésével kapcsolato-
san, az állampolgársági ellenőrzésről szóló tör-
vényrendelet végrehajtási utasításának megje-
lenése után, bizonyos kétségek és kifogások

merültek fel, minthogy a bizonyítványok mind-
össze annak igazolására szorítottak, hogy a
kérvényező a megfelelő, idézett törvény idevágó
cikke szerint 1918 december 1-én Aradon illető-
séggel rendelkezett. Nem tűntette azonban fel
a bizonyítvány, hogy a kérvényező az illetősé-
get milyen módon szerezte meg, pedig ennek
szükségességét a végrehajtási utasítás 20. sza-
kasza I. bekezdése b) pontja megkívánja. Így
támadt az a gondolat, hogy a város, a kérvé-
nyező kívánsága szerint, a nemrégiben kiadott
és elégtelen szerkesztésű bizonyítványokat ki-
cseréli olyan szövegűvé, mely már fejtűnteti
az itt lakás időtartamát, a közhatalmaktól
való hozzájárulást vagy az egyéb olyan körü-
lményt, melynek alapján a kérvényező 1918 de-
cember 1-én az 1886. évi XII. tc. szerint illető-
séggel rendelkezett. A város már meg is kezdte,
a nemrég kibocsátott bizonyítványok kicse-
rélését. Az új igazolványhoz nem szükséges to-
vábbi okiratok bemutatása, hanem a kérvény-
ben mindössze hivatkozni kell a bizonyítvány
számára.

Tilos a kihitelezés a falusi korcsmáknak.

A falusi korcsmák szigorú ellenőrzése ér-
dekében a belügyminiszterium e mult héten
a következő körrendeletet küldte a prefektusokhoz:
Vizsgálják ki, arányban van-e a kiadott italmérési
engedélyek száma a falvak lélekszámával, s hogy
megvan-e a kellő távolság a korcsmák és az isko-
lák és templomok között? Számonkérjük, hogy vajjon
a helyiségek egészségügyi szempontból megfelel-
nek-e az előírásnak, rendelkeznek-e az italok és
ételek konzerválásának eszközeivel s hogy az italok
jó minőségűek és nem hamisítottak-e? Hogy a ki-
mért helyeknek jó hírnevük van-e? Ezenkívül

a belügyminiszter elrendelte, hogy a közigaz-
gatási és rendőrségi szervek a legszigorúbban
járjanak el azok ellen a korcsmárosok ellen,
akik hiteltelnek az ital, vagy akár kábítószer-
ző szolgáltatások, munka, gabona, élelmiszer,
stb. ellenében is.

A megyefőnököket felhatalmazta arra, hogy
rendelkezéseket adjanak ki a vasárnapi munkaszü-
net és a monopól törvény intézkedései alapján s bi-
zonyos szabályokat írjanak elő a helyiség tisztasá-
ga, nyitása, zárása tekintetében. Falvakban az ital-
mérések hétköznap legkorábban hét órakor nyit-
hatnak, este legkésőbb 10-kor zárnak. Vasár- és
ünneppnapokon pedig déli 12 órakor nyitnak és este
hét órakor zárnak.

vélő minden emberi érzés eltűnt. Egész lénye
egyetlen érzés: a harag, az izzó, fehér harag tüze-
ben égett.

Mint a bosszu démona sietett előre, hogy örök-
re elpusztítsa a vadállatot, amely szeretetének egyet-
len tárgyát megölte. A leopárd, mintha csak meg-
érezte volna a gyilkos elszántsággal nyomában járó
ember akaratát és erejét, egyre mélyebben menekült
a rengeteg sűrűjének erdőjébe. Éhes volt, de éhsé-
gének csillapításával most várnia kellett. Ha majd
lerázta magáról könyörtelen kétlábu ellenségét,
akkor kerülő uton majd visszatér ahhoz a bozóthoz,
ahol a kis fehér állatot lemészárolta.

Mint a véreb, szimatolva követte Péter a leo-
párd nyomát. Az idő jelentősége teljesen elveszett
előtte. Elődsi növények vastag indái, mint füzérek
csüngtek a fáról, vagy mint óriáskigók fonták kö-
rül az izmos törzseket. A vízszintes faágakon kü-
lönös orchideák nyíltak, a kékáposztához hasonló,
fodroslevelű zuzmók zöldeltek. Kuszónövények, sző-
nyegszerű moha és sűrű cserje borította a földet.
S ebben a burjánzó, tropikus virágzásban Péter
ugy lopakodott előre, mint akiből minden emberi
érzés kivészett, csak egy gondolat él benne: a boss-
zu.

Egyszerre Péter hirtelen megállt, mert félel-
metes zaj törte meg az őserdő élő némaságát. Szája
tátva maradt, szeme pedig majd kiugrott a helyő-
ből. Gyorsan sarkonfordult s futni kezdett vissza-
felé. Már előbb is hallotta, hogy valahol egy neg-
vadult elefántbika trombitál dühösen s mint a gör-
geteg, rombolva tör előre a fák között, nem hagy-
va maga mögött mást, csak halált és pusztulást.
Hatalmas ugrásokkal menekült Péter, közben meg-
botlott, fegyverét elejtette, de nem hajolt le ér-
te. Ha az elefánt szagot kap, az halált jelent. A
szörnyű állat azonnal földhöz csapná, minden cson-
tát összetörné s egész testét palacsintává taposná.

A puská nem védelem az erdő óriása ellen.

Péter most megkapta egy kusznövény lecsün-
gó ágát s felfendítette magát egy fa ágai közé.
Egy pillanattal utóbb, alig kétszáz méternyi távol-
ságban, az elefánt hangosan fújva, trombitálva el-
vonult.

A fa ágai közt Péter egy ideig csendesen, na-
gyon csendesen üldögélt. Aztán lemaszott s vissza-
ment arra, ahol fegyverét eldobta s keresni kezdte
az avar közt. A percek multak. Péter úgy ismer-
te az őserdőt, mint tenyerét, de most nem találta
sem a fegyvert, sem a leopárd nyomát. A puszító,
romboló, megvadult elefánt valósággal megváltoz-
tatta az erdő képét.

Fegyver nélkül teljesen hiábavaló lett volna
a leopárd után járni, ennél fogva Péter elhatározta,
hogy visszamegy oda, ahol kis kutyája testét hagy-
ta. Visszaviszi a sátoztanyára, gondolta. Ment, ment
szaporán, puskátlanul, éber szemmel, hegyezett, vi-
gyázó füllel.

Sokáig ment. Érzése azt sugta, hogy közel kell
lennie ahhoz a helyhez, ahol a kis kutya szelíd pá-
ráját kiadta, de nem találta sem a saját nyomát,
sem a leopárdét. Multak a félórák s lassan-lassan
kétség szállta meg Rankin Péter szívéét. Rossz az
iránya, vagy körben jár talán? Lehetséges volna?
Rankin vállalt vont. Nem, nem, Rankin Péter, aki
Afrikában több őserdőt bejárt, mint akármely más,
nem tévesztette el az utat.

Kévélyen lerázta magáról a kétség terhét s
taposta az avar tovább... Kissé fáradtnak kezdte
érezni magát. Hirtelen arra gondolt, hogy már
hatvannégy éves. Öreg ember. No, annyira még nem
öreg, hogy az őserdőben ki ne ismerne magát...
De fáradt volt és szomjas is. Az idő már későre
járt. Haza kell érnie, még mielőtt a sötétség beáll.
Nincs puskája.

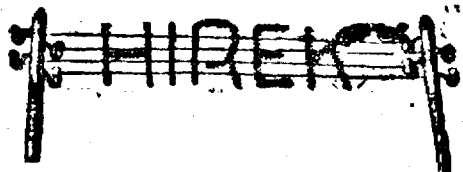
Csak ment-ment. Az égen kezdett halványodni
a fény. Mintha gonosz szellem játszott volna vele
lába minduntalan indákba gabalyodott s majd hogy
kétszer is el nem elbukott. Arcáról szinte ömlött az
izzadság. A levegő valahogy megsűrűsödött forró
volt s érzett benne a dus növényzet bő nedvessé-
ge.

Egyszerre mintha vadjárta ősvényen találta vol-
na magát. Önbizalmában megerősödve, követte az
ősvény irányát, de öt perccel utóbb áthatolhatatlan,
vastag levél- és gallyfüggönyvel állt szemben. Visz-
ez kellett fordulnia. Nagyon fáradt volt... A
sötétség beállt. Vaddisznó szaladt el mellette a bok-
rok közt. Messziről vadkutyák falkájának üvölté-
se hallatszott. Mintha minden lélegzett volna Ran-
kin Péter körül. Az őserdő komor, sötét éjszakája
mintha ezer szemmel csak őt figyelte s leste volna.
Egy fa levelei megérintették Péter arcát s érinté-
sük olyan volt, mint a halott ember ujjai.

A muló percekkel lassan, alattomosan erőtl vett
Péter fáradt lekén a rémület. Az őserdő hangjai
mintha egyre hangosabban visszhangzottak volna
fülében. Hallotta a hiéna üvöltését, a sakál ugatá-
sát, az őrezempávián rekedtes kiabálását. Már ki-
merültséggel küzdött. Szíve úgy vert, mint a pő-
rőly. De tudta, hogy tovább kell mennie s szét kell
tépnie a dzsungel éjféket fátylát, hogy ismét sziv-
hassa a sikkviek hűvös levegőjét. Nincs megállás.

Egy antilop futtyszerű, éles hangjára mégis meg-
hökkenve megállt. A fák között a sötétségbe kém-
lelt s jobbra-balra forgatta listókös nagy fejét. A
futty most közvetlen közelében ismétlődött. Az anti-
lop evvel a hanggal figyelmezteti a többi állatot,
hogy öldöklő nagy vadállat, oroszán vagy tig-
ris közeledik.

Lassan, óvatosan kezdett Péter lopakodni a fe-

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.
Előfizetési árak egész évre intézményeknek és nagy cégeknek 1000 lei, félre 500 lei. Iparosoknak egész évre 300 lei, félre 150 lei, negyedévre 75 lei.
Redakcia és adminisztráció — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaction und Administration:
Hírlétesek négyzetcentimétere 6 lei. Éves köteteknél árcsökkentés.
Arad, Căminul Industrieşilor — Iparos Otthon, Strada Brătianu 18.

— VASÁR- ÉS ÜNNEPNAPON TILOS A VÁSÁR, VALAMINT AZ ÁLLAT- ÉS TERMÉNYPIAC. Az ipar- és kereskedelmi miniszter rendelete értelmében vasárnap és a görög keleti egyház ünnepein a piacokon kizárólag élelmiszer lehet árusítani. Ezekben a napokban az árusítás csak délelőtt tíz óráig terjedhet.

BIZTOS TIP FOGORVOSOKNAK.

Egy amerikai fogorvos pompás műfogsort készített egyik hölgybetegének, de minden igyekezte hiábavalónak bizonyult, hogy a honariumot megkapja. Végül alábbi levelet írta neki:
Igen tisztelt Nagyságos Asszonyom! Elhatároztam, hogy az általam elkészített műfogsort teljesen díjtalanul engedem át Önnek, csupán a lapokban közzétendő hirdetésemben bátorítottam majd megnevezni az Ön nevét és pontos lakcímét, annak megemlékezése kapcsán, hogy az általam szállított műfogssal a legnagyobb mértékben meg van elégedve. A jó reklám aranyat ér és én meg vagyok győződve róla, hogy a hirdetés eredménye az elmaradt honoráriumért bőségesen kárpótolni fog. Hála köszönettel.
Smith dr.
Másnap megkapta a pénzt.

— MINDENNEMŰ ADÓHALADÉKOT ÉS FELFÜGGESZTET MEGSZÜNTETTEK. Căciocov pénzügyminiszter intézkedése értelmében mindennemű adófizetési haladék, vagy felfüggesztés megszűnt s így ismét érvényes az ezekkel kapcsolatos fizetési kötelezettség.

— NEM LESZ ÚJ ADÓMEGALLAPÍTÁS A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOKNAK? A Prezentul című fővárosi lap értesülése szerint a pénzügyminisztériumban most tanulmányozzák az elmúlt évi adófizetési kötelezettség egészére történő átvitelezésének a részvénytársaságokra való kiterjesztését. Állítólag úgy oldják meg az átvitelezést, hogy 10 százalékkal emelik a tavalyi adókat, megpedig fellebbezési jog nélkül. A Prezentul úgy tudja, hogy a vonatkozó rendelettervényt most készítik elő a pénzügyminisztériumban.

kete sötétségben... A füttyszó megint ismétlődött. Itt résen kell lenni. Valahol a közelben oroszlan, vagy leopárd lapul. Most fő a higgadtóság. Csak megtalálni volna a puskáját. És ne volna annyira fáradt. Lába olyan volt, mint az ólom. Bokáját most újra átkapta és megszurta tüske inda.
Má volt ez? ... Péter hátrakapta nagy fejét. Most megint. Péter a szakállá, hívó, keselyű. Hangok. Szolgái már aggódtak érte s most kutatják mindenfelé. Kézrel-lábbal dolgozva, törtetett előre a sűrűségben, száraz torkából rekedt hörgéssel aradt a forró lélegzet.
Ekkor mintha az ég szakadt volna rá, egy nagy fehér test döntötte le lábáról. Az őserdő éjszaka pokoli sötétségében Rankin Péter vad erővel bátran vágta meg utolsó harcát. Aztán minden véget ért a könyörűletes feledése hidegen merevítette meg az idegen világrészbe szakadt, magányos vadász testét.

Öt precei utóbb fáklyával, pajzsával és lándzsával felfegyverzett bennszülöttek kerültek a küzdelem színhelyére. Fáklyafény mellett ötésk meg a leopárdot, amely még mindig gazdájuk holttestén lapult. Aztán letették a földre pajzsukat egymás mellé s erre a hevenyészett hordágyra fektették azt, aki az oroszlanál is bátrabb volt. Már ép vállukra emelték a holtat s indulóban voltak, mikor az egyik fáklya fénye valami fehérségre esett az avarban. A kis foxi teste volt, amelyhez a vadállat az esti sötétben nagy kerülővel visszatért.

A fekete szőlő és a kis fehér állatot gyengéden gazdája mellé tették. Aztán elindultak. A fáklyák, mint megannyi templomi gyertya hullatták fényüket a bátor vadászra, aki mint spártai, holtan fektet a pajzsokon.

— NEM VALTOZOTT MEG A JEGYKI-ROCSATÓ INTÉZET SCHILLING-FORGALOM RENDSZERE. A Banca Națională a következő hivatalos közleményt hozta nyilvánosságra: „Egyes lapok olyan híreket hoztak forgalomba, mintha a Banca Națională felfüggesztette volna az osztrák schilling kereskedelmi forgalmát. Ez a hír nem felel meg a valóságnak. A Banca Națională semmiféle intézkedést nem alkalmazott az osztrák schilling jelenlegi kereskedelmi rendszerének megváltoztatására. Itt közöljük különben az olasz Stefani iroda jelentését, hogy a német márka árfolyamát osztrák viszonylatban 2 schillingben határozták meg.

— Április elsején Aradon vásárt tartanak hasított csülkü állatokra. Ugyanekkor kezdődik az országos vásár is. Ezen a napon az áruvásáron csak aradi kereskedők hozhatják forgalomba áruikat. Április 2, 3, 4 és 5-én szintén tart az áruvásár, amelyen más városbeli kereskedők és iparosok is részt vehetnek.

— TIZENKÉT SZAZALÉKKAL NÖVELIK A MULTÉVRŐL ÁTHOZOTT ADÓK ÖSSZEGÉT. Fővárosi lapjelentések szerint a költségvetési kiadások növekedésére való tekintettel a tervbevevett adóátvitelezést úgy hajtják végre, hogy 12 százalékkal felemlik az ezévre áthozott adók összegét. Az ilyen módon történt átvitelezés ellen mindkét érdekelt fél husz napon belül fellebbezést tehet. Ugyanekkor a fővárosi lapjelentések számolnak be arról is, hogy a pénzügyminisztérium végleges döntése értelmében mégsem szünteti meg a mezőgazdasági adót, amelynek bevételezése összefügg az adicónális adó bevételezésével.

— A MUNKAKAMARA FELHÍVÁSA. Az aradi munkakamara mellett működő borbélyokat vizsgáló bizottság tudomására hozza a jelölteknek, hogy, amikor gyakorlati vizsgára jelentkeznek, vigyenek magukkal egy-egy klienst is, akit megnyírnak és megborotváltnak. Így tehát ajánlatos a jelölteknek jóelőre gondoskodni megfelelő „munkaanyagról”. Hogy aztán a jelöltek ezeket az egyéneket nyírásra és borotválkozásra alkalmas állapotban egy személyben tudják előállítani — ez szerencse lesz, mert azok a borbélyok, akiknek a szerencse nem kedvez, két egyént visznek majd magukkal, egyet nyírásra, egyet pedig borotválásra készen. A vidékiek részére a munkakamara gondoskodik „anyag”-ról.

PEDANS HAZIASSZONY.

A nagyságos asszony egyike a város legpedantsabb háziasszonyainak. A butorain védőhuzat van, hogy a butor ne maradjon, a szőnyegen védőhuzat van, hogy el ne kopjon, az ajtókon védőhuzat van, nehogy összefogdossák a szép, fényes rézkilincseket.

A nagyságos asszony férje nemrég influenzát kapott. Negyven fokra szökött fel a láza, nagyon rosszul érezte magát. Volt egy pillanata, amidőn már azt hitte, vége van.

— Fiam — nyögte elhaló hangon —, azt hiszem, én már nem érem meg a reggelt. Vagyonom felől már végrendeletileg intézkedtem, most még csak egy kívánságom van: ha meghalok, ne temess el, hanem égetess el egy krematóriumban.

A nagyságos asszony vőre lett, mint a pulyka. Csipőjére tette a kezét és mérgesen vágta oda:

— Hogyisne! Jó volna, ugy-e, a hamut szét-szórni itthon a szőnyegen?

— Védekezés az előfizetés-gyűjtések, könyvés jegyeladások ellen. A kereskedelmi és iparkamara ismételten azt a tanácsot adja kereskedő és iparos tagjainak, hogy utasítsanak vissza minden olyan gyűjtésben való részvételt, mely a Kamara ajánlása nélkül, ismeretlen, vagy városunktól távolálló célok érdekében történik. Ne érezzék magukat kötelezve állami tisztviselői ajánlásával, vagy közbenjárásával támogatott csatlólapok, vagy folyóiratok előfizetésére, könyvek, színházi, hangversenyjegyek, stb. megvételére, s hivatkozzanak a Kamara jelen közleményére. Ha bárki is nyomást kívánna gyakorolni rájuk a fent vázolt eljárással céljaink elérése érdekében, vagy azonnal hozzák ezt a tényt a Kamara tudomására. Annyi jogos és igazságos helyi szilksólet fedezéséről kell gondoskodnunk, ami alól nem vonhatjuk ki magunkat, hogy be kell osztani a közcélokra szánt hozzájárulások összegét a Kamara felajánlta védelmét tagjai számára mindazok ellen, akik vissza akarnak élni az áldozatkészességükkel, vagy jóhiszeműségükkel. Központi hatóságaink is mindig azt tanácsolták, hogy harcoljunk a fenti utasításokkal ellentétes törekvések ellen. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara.

CONVOCALE

„Mercur” Soc. Anonimă pentru comerțul mărfurilor comerciale din Arad, își va ținea adunarea generală ordinară în localul Căminului Industrieşilor din Arad, Str. Brătianu No. 18, în ziua de 24 Martie 1938, orele 9 p. m., iar în cazul acționarii nu se vor prezenta în numărul cerut conform statutelor la la capacitatea de a decide, în ziua de 2 Aprilie 1938, orele 9 p. m. când se vor lua hotărâri valabile fără considerare la numărul acționarilor reprezentanți.

Ordinea de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație asupra anului de gestiune 1937.
 2. Raportul censorilor.
 3. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat în ziua de 31 Decembrie 1937.
 4. Descărcarea consiliului de administrație și a censorilor de gestiunea lor pe anul 1937.
 5. Propunerea consiliului de administrație în privința dezvoltării societății.
 6. Eventuale propuneri.
- Arad, la 10 Martie 1938.

KOMOLY MUNKA.

— Jegyezze meg magának, hogy komoly munkát végezni s közben fityülni nem lehet.

— Na és egy vonatvezető?

BÖK.

— Gyönyörű az új kalapod, szívem. Évről évre jobban tetszik nekem.

— Letelt a cégtáblák átfestésére engedélyezett egy havi határidő. Bucureştiből jelentik: A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium egy hónapot engedélyezett arra, hogy a cégek román nyelven és látható módon tüntessék fel cégtáblájukon a tulajdonos nevét és a cég jellegét. Miután ez a határidő letelt, figyelmezteti a minisztérium mindazokat, akik a rendelkezésnek még nem tettek eleget, hogy azt haladéktalanul hajtsák végre, mert különben büntetésben részesülnek. Hasonlóképpen kötelesek a kereskedők a kirakatokban és az üzlethelyiségben az eladásra kerülő áruk árát látható módon kifüggeszteni, mert különben a spekulatörvény alapján eljárás indul ellenük.

PECH.

— No, anyjuk, végre megkaptam az éjjeli öri állást.

— Hasonlít rád. Pont most, amikor megfojtottam a háköngedet!

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyző Csoportja.

Directione Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Reuniunii Civile de Binefacere din Arad prin aceasta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Halálesetet Segélyző Csoportjai Igazgatósága ezúton közli l. t. tagjaival, hogy a halálöszi járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

Cotizațiunile sunt scadente după următorii membri decedați:

In Grupa I. Csoportban Pavel Antal Pál 940, v. l.-özü. Francisc Petykó Ferencné 941, Samuil Hnustyan Samuel 942.

In Grupa II. Csoportban: Gheorghe Tinca György 1016, v. l.-özü. Valentin Szabó Bálintné 1017, v. l.-özü. Iosif Bencze Józsefné 1018 sorszámig esedékes a fizetés.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja

Directione Grupelor de Ajutoare în caz de deces a Industrieşilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt în restanță cu cotizațiile lor, să achite restanțele în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute oaltatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul decedează între timp, nu se poate acorda ajutorul.

Az Aradi Iparosok Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálöszi járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekében rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatic megszűnik, azaz, ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható.

A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa A) Csoportban: 1034 Ignatie Csatlós Ignác.

In Grupa B) Csoportban: 1008 v. l.-özü. Ludovic Juhász Lajosné, 1009 Iosif Bóros József, 1010 Petru Cioban Péter.

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad — Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

CONVOCARE

Cooperativa de Credit a Industriaşilor din Arad, își va ținea

adunarea generală ordinară

în Casa Culturală a Căminului Industriaşilor, — Str. Brătianu No. 18. în ziua de 27 Martie 1938, la orele 11 a. m. iar în cazul când membrii nu se vor prezenta în număr cât se cere conform statutelor la capacitatea de a decide, în ziua de 3 Aprilie 1938, la orele 11 a. m., când se vor lua hotărâri valabile, oricare ar fi numărul membrilor prezenți.

ORDINEA DE ZI CUPRINDE:

1. Darea de seamă a Consiliului de Administrație asupra gestiunii pe anul 1936.
2. Raportul censorilor.
3. Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierdere încheiat în ziua de 31 Decembrie 1937.
4. Descărcarea Consiliului de Administrație și a censorilor de gestiunea lor pe anul 1937.
5. Hotărârea despre folosirea fondului de rezervă de Lei 129.187 a secției de mărfuri pe credit.
6. Repartizarea beneficiului.
7. Complectarea consiliului de administrație pe durate de 3 ani.
8. Înlocuirea a 40 membri al comitetului pe durate de 3 ani.
9. Alegerea consiliului de censori pe timp de 3 ani.
10. Eventuale propuneri.

Bilanțul anual examinat de către comitetul de censori e afișat în localul cooperativei și membrii sunt îndreptățiți să-l examineze la fața locului.

Arad, la 11 Martie 1938.

Consiliul de administrație.

MEGHÍYÓ

Az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete

évi rendes közgyűlését

az aradi Iparos Otthon Kulturházának nagytermében, — Str. Brătianu 18. — 1938. március 27-én, d. e. 11 órakor, ha pedig a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, 1938. Április 3-án d. e. 11 órakor tartja meg a következő

TARGYSOROZATTAL:

1. Az igazgatóság jelentése az 1937. üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A zárszámadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az áruhitelosztály 129.187 lei összegű tartalék alapjának felhasználásához való határozat.
6. A nyereség feletti határozathozatal.
7. Az igazgatóság kiegészítése 3 évre.
8. 40 választmányi tag választása 3 évre.
9. Felügyelő bizottság választása 3 évre.
10. Esetleges indítványok.

A felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg a szövetkezet helyiségében ki van függesztve és a tagok ott megtekinthetik.

Arad, 1938. március hó 11.

Az igazgatóság.

Activa-Vagyon

Contul de Bilanț la 31 Decembrie 1937. — Mérleg-számla 1937. december 31-én.

Pasiva-Teher

Numerar în casa — Pénztár számla —	489789		Părți sociale — Üzletrészek	5892846	
Disponibil la Bănci — Más pénzüzetek-nél rendelkezésre álló tőkék	1007680	1497469	Părți sociale sub reträge — Üzletrész letétek	281468	6174314
Scont — Váltó tárca		16174717	Fondul general de rezervă — Tartalék-alap	1201083	
Debitori în cont curent — Folyószámla adósok		8731932	Fond de rezervă pt. creanțe dubioase		
Debitori pt. mărfuri a secției „Mercur”			Kétes követelések tartalék-alapja	407145	1608228
Áruhitelosztály adósok		5720311	Depuneri spre fructificare — Takaréketétek		15400296
Pierderi din aplicarea legii lich. dat din 7 IV. 1934. — Az 1934. IV. 7-iki törv. alkalmazásából eredő veszteségek		520000	Depuneri în cont curent — Folyószámla betétek		1708125
Avansuri diverse — Előlegek		274783	Creditori pt. mărfuri al secției „Mercur”		
Hárta de valoare — Értékpapírok		52625	Áruhitelosztály hitelezők		5291951
Imobile de vânzare — Ingatlanok		235470	Transitor al secției „Mercur” Áruhitel-osztály atm. számla		629777
Mobilier — Berendezés		80000	Fondul de rezervă pt. dubioase a secției „Mercur” Áruhitel o. két. köv. tart. alap		129187
			Diverse — Különféle		549248
			Reescont — Visszleszámitolási számla		1325267
			Dobânzile cuvenite anului viitor — Előre felvett kamatok		133062
			Beneficiu net — Tiszta nyereség		337852
		33287307			33287307

Arad, la 31 Decembrie 1937. — Arad, 1937. december 31-én.

Consiliul de Administrație — Az Igazgatóság:

Reinhart Păcurariu Bloch Dr. Gabos Hilyer Mizera Menczer Olariu Pápay Schaefer Vandracssek

Comitetul de cenzori — Felügyelő bizottság:

Nagy Fibinger Riedl Holló

Debit-Tartozik

Contul de Profit și Pierdere la 31 Decembrie 1937. — Nyereség-veszteség számla 1937. december 31-én. Credit-Követel

Cheltuieli generale — Költségek	146267		Dobânzi și comisioane — Kamatok és jutalékok	1838572	
Salarii — Fizetések	472750	619017	Veniturile secției de mărfuri „Mercur”		
Chirii — Házbér		100000	Áruhitelosztály jövedelme	735070	2573642
Dobânzile plătite după depuneri — Betétek kamatai	449136				
Dobânzi de reescont — Visszleszámitolási kamatok	49869	499005			
Impozite — Adók		282698			
Cheltuieli ale secției „Mercur” Áruhitel-osztály költség számla		735070			
Beneficiu net — Tiszta nyereség		337852			
		2573642			2573642

Arad, la 31 Decembrie 1937. — Arad, 1937. december 31-én.

Consiliul de Administrație — Az Igazgatóság:

Reinhart Păcurariu Bloch Dr. Gabos Hilyer Mizera Menczer Olariu Pápay Schaefer Vandracssek

Comitetul de Cenzori — Felügyelő bizottság:

Nagy Fibinger Riedl Holló